

D 59984

25

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XXXVII
APRIL 1970

LA VIDA
ESPIRITUAL

La Unesco y el “Año Internacional de la Educación”

La Unesco ha proclamado a 1970 como el Año “Internacional de la Educación”. Las finalidades de tal iniciativa han sido ilustradas recientemente por Jean Larnaud, secretario general del centro católico internacional de coordinación ante la UNESCO.

Tras recordar cómo la iniciativa ha sido lanzada hace dos años por la Asamblea General de la ONU, Larnaud precisó que el año de la educación no sera sólo ocasión de celebraciones académicas, sino estímulo para poner en marcha y sostener concretamente las actividades que favorecen la educación.

A nivel de las Naciones Unidas, tendrá lugar una selección de proyectos más convenientes presentados dentro de 1970, y destinados sobre todo a incrementar la instrucción en las zonas rurales.

La UNESCO, a su vez, incitará a todas las naciones miembros a emprender una más orgánica acción legislativa y operativa en favor de la educación escolar, y extraescolar, teniendo en cuenta de modo especial los medios de comunicación social cuya eficacia puede ayudar en la búsqueda y la actuación de la educación permanente de la población. Se propone también coordinar la acción de las organizaciones no gubernamentales, que serán invitadas a aportar análisis críticos sobre los diversos sistemas educativos.

Al referir a la acción de la Iglesia, en favor de la educación, Larnaud recordó que numerosas organizaciones católicas internacionales han establecido ya sus programas para el próximo año con miras a crear grupos de estudio especializados en la educación moral y cívica de la juventud, sobre todo en la que se refiere a la paz.

duhovno življenje

UVODNIK	Za veliko noč	194
BOGOSLUŽJE	Pomen velikonočne skrivnosti	197
	To je dan, ki ga je naredil Gospod	202
	Sv. maša — krona nedeljskega bogoslužja ..	209
NAŠI VZORI	Spreobrnjenje pisatelja Williamsa	204
	Pozabljeni ogrski primas	205
	Nova svetnica	212
	Kopalec vodnjakov v Indiji	222
SODOBNA VPRAŠANJA	Ali še vedno nismo na dnu	215
	Koncil v nekaj besedah	220
	Prilagoditev ne sme biti razdiranje	256
RAZNE STVARI	Anekdote o Pavlu VI.	217
	Ob mejah življenja	237
V DRUŽINI	Kaj pravite	224
	Mati zapisuje in vprašuje	225
	Pet minut kramljanja	227
	Vprašujete?... odgovarjamo	223
ZA MLADINO	Intenziven tečaj za zaročence	230
	Moja zgodba	232
	Mladinska pošta	235
ROMAN	Ribičeve sandale	241
NOVICE	Svetovne novice	248
	Med nami v Argentini	250
	Novice iz Slovenije	252
	Slovenci po svetu	254

ZA VELIKO NOČ

Dragi rojaki!

Za veliko noč bi rad vam napisal nekaj misli.

Za nas kristjane je misel o vstajenju ob veliki noči naravna in močna. Dan za dnem nam liturgija obnavlja spomin, da je skrivnost vere njegova daritev, s katero „oznanjamo smrt Gospodovo in slavimo njegovo vstajenje, dokler ne pride v slavi.“ Priče smo njegovega trpljenja in vstajenja.

Kristusova smrt je za nas tolažba. Umrl je zares, smrt je bila zanj, kot je za nas, prehod v drugo življenje. Njegovo vstajenje pa zbuja upanje. Noben človek ni videl vstajenja: o njem priča zgodovina, njegovi učenci, ki so ga videli. Vsa prikazovanja so bila namenjena njegovim učencem in prijateljem. Kot kristjani smo vezani, da presodimo njihovo verodostojnost. Nikjer drugje ne naj-

demo večje soglasnosti kot prav v poročilu o vstajenju. Evangelist Janez pripoveduje v 20. poglavju svojega poročila: „Peter in oni drugi učenec (Janez sam) sta se torej odpravila in šla k grobu. Skupaj sta tekla, pa je oni drugi učenec Petra prehitel in prišel prvi h grobu. Sklonil se je in videl povoje na tleh — vendar ni vstopil. Tedaj je prišel Simon Peter, ki je šel za njim in je vstopil v grob. Videl je, da so povoji na tleh in da prtič, ki je bil na njegovi glavi, ni ležal med povoji ampak posebej, zvit na drugem mestu. Tedaj je vstopil tudi oni drugi učenec, ki je prišel prvi h grobu, in je videl in veroval. Ni sta še umela pisma, da mora od mrtvih vstati.“

Ali ni tudi povedano: Janez je bil mlajši, zato hitrejši, pa vendar je počakal Petra, starejšega, in šele potem je vstopil. Oba sta vse videla in verovala. Verovala sta z vero, ki ju je peljala svet spreobračat. Iz groba sta stopila skupaj.

Globoko prepričanje o vstajenju je osnova prvotne pridige, ne le mnenje nekaterih, ki naj bi prešlo na vse. Tako močno je, da more apostol Pavel reči, da bi bili apostoli lažniki in bi varali, če ne bi bilo vstajenja. Če bi Kristus samo v domišljiji vstal, bi se rajši pridružil onim, ki poznajo le materialno veselje, čeprav se temu vedno pridruži žalost. Iz Kristusovega vstajenja je upanje našega. „Ako mrtvi ne vstajajo,

„Jejmo in pijmo, zakaj jutri bomo umrli“ (1 Kor, 15, 32).

Velika noč nas spomni tudi na naše vstajenje. Prvič smo vstali ob krstu. Krst je pokopal našega starega človeka, ki je živel brez posvečujoče milosti, brez božjega življenja v sebi, zato se po krstu ustvari nov človek v nadnaravnem smislu. Bog s svoje strani vse stori, da moremo ohraniti tako življenje. „Tako se tudi vi sodite, da ste mrtvi za greh, živi pa za Boga v Kristusu Jezusu“ (Rimlj 6, 11).

Tako je za nas velika noč ne samo spomin, ampak tudi opomin. Ako ga razumemo, smo resnično srečni, kot nihče ne more bolj biti, saj je trpeči Kristus naše upanje za to življenje, od mrtvih vstali pa naše upanje za večno življe-

nje. Odtod tudi pridiga v tem času, da bi obnovili po zakramentih svoje življenje. Tako bomo vstali s Kristusom tudi ob teh praznikih.

Besedo o vstajenju rabimo tako lahko za posameznika, za vsakega izmed nas, pogosto pa tudi za ves narod. Poznamo klicarje, ki so povedali narodu v trpljenju, da „tvoj je vstajenja dan“. Ali: „Dvignite glave, vaše odrešenje je blizu.“ Danes se v domovini trudijo, da bi dokazali, da je naš značaj hlapčevski in da je temu kriva v veliki meri naša vernost. Mirno lahko postavimo proti temu Slovence v zdomstvu. Vse naše življenje dokazuje, da ni tako. Slovenci so zanesljivi, pošteni in dobri v vseh poklicih. Mladi so nadarjeni in marsikdaj dosežejo

nadpovprečje. Težko bi rekli, da je njihov značaj hlapčevski.

Med mlajše skupine v zdomstvu spadajo Slovenci v Švici. O njih pravi K. Vojska v Ameriški Domovini št. 245/69: „Švicar tujca ne moti, ga ne podcenjuje, samo ostro opazuje razliko med seboj in tujcem. V tej zvezi je kar treba priznati, da slovenski človek tu pridobiva splošno priznanje in vpoštevanje in to po splošnem mnenju predvsem zaradi dejstva, ker je naš slovenski značaj silno soroden švicarskemu: miren, nevsiljiv, nekričav, delaven, zanesljiv, s smislom za čistočo in red.“ Kako naj bo tak značaj hlapčevski!

In hlapčevstvo naj bi zakrivilo krščanstvo. Pod pritiskom, kjer bi marsikateri narod obnemogel, je vera bila ona vrednota, ki je dala moči Primorcem in Prekmurcem, da so vzdržali, čeprav so morali njihovi pastirji iti v ječo in pregnanstvo.

Pod nasiljem človek skloni glavo, v srcu pa ohrani duhovne vrednote, ki ga vodijo v življenje. In ni najmanjša med njimi slovenska vernost.

Iz globoke vere sami stopimo v novo življenje, pomagajmo pa tudi vsem, ki so naše pomoči potrebni. Kar koli delamo, storimo iz vernega srca, da bo vstali Kristus na vse rosil svoj blagoslov.

Tako vam voščim blagoslovljeno veliko noč.

I. Kunstelj

Velikonočna skrivnost je središče in temelj bogoslužja in krščanskega življenja. Ta skrivnost obsega vse skrivnosti Jezusovega življenja: vse njegovo odrešilno delo, vse njegovo telesno in duševno trpljenje, vse njegove bridkosti, rane in bolečine, ki jih je preстал; obsega tudi njegovo krvavo daritev in smrt na križu, njegov pokop, njegovo vstajenje, njegov vnebohod, njegovo zmagoslavlje in poveličanje v nebesih.

Bogoslovni učenjaki in cerkveni govorniki v prejšnjih časih niso polagali dovolj važnosti na vso velikonočno skrivnost. Govorili so le o Jezusovem trpljenju in njegovi smrti, niso pa v razpravah in govorih poudarjali njegovega vstajenja, vnebohoda in poveličanja v nebesih. Prav zato niso mogli ljudem odkriti vse veličine velikonočne skrivnosti in pojasniti izrednega pomena, ki ga ima ljudi.

Cerkev se je po navdihu Svetega Duha v 20. stoletju resno prizadevala, da bi vsem svojim vernikom približala in pojasnila vse bogastvo in ves pomen velikonočne skrivnosti. Poleg papežev Pija X., ki je to važno delo začel, Janeza XXIII. in Pavla VI., ki sta ga srečno končala, je za pravilno pojmovanje in praznovanje popolne velikonočne skrivnosti veliko storil papež Pij XII. dne 16. januarja 1955 z odlokom „Največje skrivnosti našega odrešenja,“ s katerim je preuredil bogoslužje

POMEN VELIKONOČNE SKRIVNOSTI

velikega tedna in velike noči takó, dá se ga morejo verniki v večjem številu udeleževati, pri njem več sodelovati in še tako poglobljati vedno bolj v velikonočno skrivnost.

Praznovanje velikonočne skrivnosti

Dobra mati Cerkev se zaveda, da je njena sveta dolžnost, da se ob določenih dnevih v cerkvenem letu spominja odrešilnega in zveličavnega dela svojega božjega ustanovitelja in Zenina. Njegovo vstajenje je temelj velikonočne skrivnosti in krona našega odrešenja. Zato obhaja Cerkev vsak prvi dan v tednu, ki se po pravici imenuje Gospodov dan ali nedelja, velikonočno skrivnost.

Verniki se ta dan zberejo, poslušajo božjo besedo, se udeležijo Kristusove daritve, pri kateri se spominjajo njegovega trpljenja, vstajenja in poveličanja in se Bogu zahvaljujejo za odrešenje. Zato je nedelja temelj in jedro vsega cerkvenega leta, prvi in glavni praznični dan. Vernike je treba pridobivati, vzgajati in jim priporočati, da bodo ob nedeljah s Cerkvijo obhajali velikonočno skrivnost. Le tako bodo postale nedelje tudi zanje dnevi veselja in počitka (Konstitucija o sv. bogoslužju, 106).

Skrivnosti krščanskega odrešenja, med katerimi je največja ve-

likonočna skrivnost, dajejo vsem nedeljam v cerkvenem letu, zlasti še nedeljam v velikonočnem času, poseben sijaj in globino. Nedelje velikonočnega časa do zadnjega vesoljnega cerkvenega zbora niso imele v bogoslužju tistega mesta in tiste veljave, ki bi ju zaradi velikonočne skrivnosti morale imeti. Po novi preureditvi cerkvenega bogoslužnega leta imajo vse nedelje po veliki noči isto vrednost in prednost, kakor nedelje v adventu in v postu. Umaknejo se le največjim Gospodovim in Marijinim praznikom. Tako ima vsaj 20 nedelj v cerkvenem letu prednost pred prazniki drugega reda.

Čeprav ima vsak dan v cerkvenem in navadnem letu 24 ur, ki se štejejo od polnoči do polnoči, je Cerkev na podlagi svetega pisma ohranila navado, da začenja nedeljo že z večernicami v soboto. „In bil je večer in bilo je jutro, prvi dan,“ pravi 1. Mojzeva knjiga (1,5). Sveti Leon Veliki uči, da je nedelja dan Gospodovega vstajenja, ki se je začel že v soboto zvečer ob šestih. Zato je Apostolska stolica določila, naj se v soboto zvečer molijo prve nedeljske večernice, škofovskim konferencam pa dovolila na njihovo prošnjo, da morejo duhovniki zaradi zahtev današnjega časa opraviti že v soboto sveto mašo prihodnje nedelje.

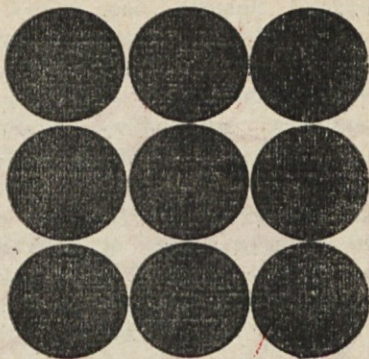
Velika noč je največji praznik cerkvenega leta, središče in višek bogoslužja. Cerkev se enkrat v

letu z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo spominja Kristusovega odrešenja in njegovega vstajenja. Z veliko vnemo odpira vernikom zaklade kreposti in zasluženja svojega Gospoda. S posebno ljubeznijo časti Devico Marijo, božjo Mater, ki je neočljivo povezana z odrešilnim delom svojega Sina. V njej občuduje in poveljuje najlepši sad odrešenja (Konstitucija o sv. bogoslužju, 102).

Ves postni čas Cerkev vernike pripravlja na veliko noč tako, da jih pri bogoslužju pogloblja v velikonočno skrivnost in jim odkriva življenje trpečega, umirajočega, križanega in od mrtvih vstalega Kristusa. Čim bolj se bliža velika noč, tem bolj se Cerkev prizadeva, da bi verniki spoznali važnost velikonočne skrivnosti, s Kristusom umrli grehu in vstali k novemu življenju.

Posebno pozornost in spoštovanje pa izkazuje Cerkev vsako leto zadnjim trem dnevom velikega tedna. Veliki četrtek, veliki petek in velika sobota imenuje „sveto trodnevje“. Obredi teh treh dni so biseri katoliškega bogoslužja in po svoji krasni vsebini skupaj z veliko nedeljo največji prazniki v vsem cerkvenem letu.

To sveto trodnevje ni samo priprava na veliko noč, ampak važen, glavni del velikonočne skrivnosti same. Po besedah sv. Avguščina nam ti trije sveti in veliki

dnevi v svojem bogoslužju predstavljajo trpečega, križanega, v grob položenega in od mrtvih vstalega Kristusa. Prav zato jih Cerkev zdaj imenuje „velikonočno trodnevje“. Tudi postna, veliki petek in velika sobota imenuje Konstitucija o sv. bogoslužju velikonočni post.

Ze veliki četrtek in veliki petek nam odkrivata velik del velikonočne skrivnosti.

Na veliki četrtek je Jezus, večni veliki duhovnik začel svoje zadostilno trpljenje. Pri zadnji večerji je umil v neizmerni ponižnosti apostolom noge. Juda je zbežal v noč in dokončal izdajstvo nad svojim Učenikom. Kristus pa je šel v svoji ljubezni do učencev do skrajnosti. Ustanovil je presveto evharistično daritev in zakrament duhovništva. Potem pa se je poslovil od učencev in šel v trpljenje. Veliki četrtek je ves

potopljen v skrivnost Jezusove neizmerne ljubezni.

Na véliki petek ga zastopniki domače in rimske oblasti obsodijo na smrt. Potem božjega Sina po krivici bičajo in kronajo s trnjem, nato pa mu nalože križ, ki ga mora nesti na Kalvarijo. Tu božjega Sina pribijejo na križ. Razpet nanj opravi svojo krvavo odrešilno daritev. Z njo je Jezus zadostil za grehe vseh ljudi in s svojo dragoceno krvjo potrdil in posvetil novo zavezo, sklenjeno s človeštvom. Ustanovil je Cerkev, ki nadaljuje njegovo odrešilno delo na zemlji, rešuje ljudi pogub in jih vodi k Bogu. Veliki petek je ves ožarjen s skrivnostjo Kristusove žrtve.

Na véliko soboto je Kristus počival v grobu. Sovražniki so kamen, ki je zapiral vhod v grob,

zapečatili in grob s stražo zavarovali. Mislili so, da ni moči, ki bi mogla grob odpreti in mrtvega Kristusa obuditi. Pa so se motili. Ko se je začel svitati prvi dan tedna, je nastal velik potres. Kristus, vsemogočni božji Sin, je popolnoma premagal smrt. Z lastno močjo je vstal k novemu življenju, ki ne pozna več smrti. Zapustil je grobno tišino in se živ prikazoval ženam in učencem, ki so žalovali in hrepeneli po njem. Vsako veliko noč veselo vzklika Cerkev: „Kristus živi in ne umrje več.“

Velikonočna vigilijska ima dva dela. Prvi del: blagoslov ognja in velikonočne sveče, slovesna procesija, velikonočna hvalnica, berila, blagoslov krstne vode, litanije Vseh svetnikov, obnova krstnih obljub, je le priprava na vstajenje Kristusa, božjega Sina, opomin kristjanom, da morajo prej umreti grehu in sebi, če hočejo vstati s Kristusom.

Drugi, najvažnejši del velikonočne vigilijske pa je sveta maša, ki je višek velikonočne skrivnosti in tudi bogoslužja v cerkvenem letu. Kristusova daritev ni samo spomin in obnovitev njegovega trpljenja in smrti, ampak tudi njegovega vstajenja, vnebohoda in poveličanja. Na to največjo skrivnost pripravlja vernike že velikonočna hvalnica, ki jo poje diakon: „Nič bi nam ne koristilo, da smo se rodili, ko bi ne imeli sre-

če, da smo odrešeni... O, srečna krivda, ki je bila vredna imeti takega in tako velikega Odrešenika!“ Vsa veličina in slava tega Odrešenika je v tem, da je „verige smrti zdrobil in zmagovavec od mrtvih vstal.“

Na Gospodovo vstajenje nas opozarja tudi aleluja (hvalite Gospoda), ki jo duhovnik trikrat — vselej z višjim glasom zapoje po berilu, pevci z verniki jo pa ponove; evangelij, ki opisuje Kristusovo vstajenje, kakor poroča o njem sveti Matej; zakrament sv. krsta, ki ga duhovnik po novi cerkveni določbi deli po evangeliju in homiliji (razlaga evangelija); velikonočni slavospjev, v katerem duhovnik moli ali poje: „Res se spodobi in je pravično, primerno in zveličavno, da tebe, Gospod, v vsakem času, posebno pa to noč slovesneje hvalimo, ko je bilo darovano naše velikonočno Jagnje, Kristus. Zakaj on je res pravo Jagnje, ki je odvzelo grehe sveta, ki je s svojo smrtjo uničilo našo smrt in nam s svojim vstajenjem obnovilo življenje. Te besede nam izredno lepo in nazorno izražajo vso vsebino in veličino velikonočne skrivnosti. Višek bogoslužja velikonočne skrivnosti in njegov najdragocenejši sad pa je spremenjenje in povzdigovanje, ko pride na duhovnikovo besedo na oltar velikonočno Jagnje, Kristus, božji Sin, živi med nami in ga pri obhajilu prejmemo v dušno hrano.

Velika noč, praznik Gospodovega vstajenja, največji praznik v cerkvenem letu, nam s svojim bogoslužjem pokaže ves sijaj, vso globino velikonočne skrivnosti. „Vstal je Kristus, aleluja, vstali bomo tudi mi,“ ponavlja Cerkev na svoj največji in najlepši dan. „Kristus je vstal, vstanimo tudi mi iz greha in strasti z božjo močjo,“ nas spodbuja naša velikonočna pesem.

Velikonočni čas traja 50 dni po prazniku Gospodovega vstajenja. Sveti Atanazij je hotel, da bi bil ves velikonočni čas ena sama velika nedelja. Cerkev je to upoštevala. Zato je določila, da se vse nedelje po veliki noči ne imenujejo povelikonočne, ampak velikonočne nedelje. S tem hoče doseči, da bi vsi njeni verniki čim bolj spoznali pomen in važnost velikonočne skrivnosti za naše posvečenje in zveličanje.

Francoski dominikanec p. Congar je že leta 1956 napisal knjižico o binkošti. V njej trdi, da je eno največjih odkritij zadnjih dvajsetih let ugotovitev, da je velikonočna skrivnost središče vsega krščanskega življenja. Zadnji vesoljni cerkveni zbor se je tega zavedal. Zato je o pomenu in važnosti velikonočne skrivnosti veliko razpravljal in ji tudi določil prvo in najvažnejše mesto v cerkvenem letu, v bogoslužju in v krščanskem življenju.

Gregor Mali

TO JE DAN, KI GA JE NAREDIL GOSPOD

Oj, veliki četrtek! Žalostni dan razkritih oltarjev, zagrnenih križev in smrtne žalosti, bridkost poslovnih večerje našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je na večer, preden je trpel za naše in vseh zveličanje, to je danes, vzel kruh v svoje svete in častitljive roke, dvignil oči proti nebu k Tebi, Bogu, svojemu vsemogočnemu Očetu, se Ti zahvalil, ga blagoslovil, razlomil, dal svojim učencem in rekel: „Vzemite in jejte od tega vsi, zakaj to je moje telo...“

Oj, veliki petek, dan velike Smrti, ko se je dopolnilo naše odrešenje! Dan Kristusove poslednje molitve: „Oče, odpusti jim...!“ Dan krvi in prebodene strani... Zvonovi molče, tabernakelj je široko odprt. Jagnje božje je darovano.

Glejte, les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta! Pridite, molimo!

Oj, velika sobota in molitev pred grobom! Križ na oltarnih stopnicah in prižgana sveča, ki naznaja veliko nedeljo, blagoslov ognja in blagoslov jedi, dišeča po novi pesmi zvonov in glorijski med zastrtimi okni, po kadilu in kre-silnih gobah...!

Oj, velika nedelja! Sestra Gospodovega poveljčanja in pomladne moči!

Po soboti pa, ko se je svital pr-

vi dan tedna, je šla Marija Magdalena in druga Marija pogledat grob, aleluja.

Aleluja!

Trikratni spev, vsakikrat z višjim glasom zapet. Kristus se je dvignil iz grobnih temin. To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo se in veselimo se ga!

V jutranjo meglo plane glas zvonov in pesem radosti. Nad mladopolje se dvignejo bandera in od mrtvih vstali Bog hodi v zlato moštranci med sadovnjaki.

S šumom se razpira popje in drevje pričinja cveteti. V potoku narašča voda in od gora vleče mrzel veter, ki razganja meglo. Hiše so obsijane z lučjo in roženkra-vt in rožmarin slutita pomlad.

Aleluja, aleluja!

Krepke roke držijo banderske drogove. Fantje gledajo v zrak, ker se bandero zadeva ob veje dreves. Počasi stopajo in obračajo bandero proti vetru, da lepše plapolajo, posnemajo v svojem frfotanju glas ptičjih peruti.

Ministrante, ki nosijo sveče, bolijo roke, zvončki izmenoma pozvanzajo in baldahin diši po kadilu.

Gospod župnik ima zlat plašč in sivo glavo. Na stojalu moštranca se igra sonce in pevci pojo: „Premagal je pekel in smrt.“

Tako stopa procesija.

Žene s škapulirji in velikimi sve-

tinjami na modrih trakovih molijo v zboru rožni venec. Možje odgovarjajo počasi, kot je počasna in težka njih hoja in misel, ki se sprehaja od Boga do polja in živine.

Dekleta imajo nova krila in dišeče robce in fantje stopajo z živim korakom. Otroci venomer klepetajo — menijo se o pirhih in poticah.

Zvoni Gospodovemu vstajenju na čast.

Doma čaka žegen. Miza je pregrnjena, gnjat diši, potica in pirhi leže ob hrenu in klobasah in na vsem je božji blagoslov.

Tako Bog posvečuje darove zemlje.

Otroci so lačni in se gnetejo k mizi. In oče se prikriža in vsa

družina z njim in moli svečano kot nikoli sicer: na čast vstalemu Zveličarju in za mlado setev...

Na vasi sekajo pirhe in pomaranče in v cerkvi se pričinja velika maša.

In diakon zapoje z visokim glasom:

Bratje, postrgajte stari kvas, da boste novo testo, ker ste opresni; zakaj naše velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano!

Nad tabernakljem stoji Kristus s praporcem in škrlatnim plaščem.

To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo se in veselimo se ga!

Aleluja, aleluja!

Naše velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano.

E. C.

Spreobrnjenje pisatelja Tennessee Williamsa

Duhovnik Joseph Le Roy pripoveduje o spreobrnjenju svetovno znanega dramskega pisatelja Tennessee (Tomaž) Williamsa-a sledeče:

Po opoldanski maši na Gospodovo razglašenje leta 1969 v Key West se mi je približal Dakin Williams, brat pisatelja Tennessee Williams-a. Dejal mi je, da Tenn želi vstopiti v Katoliško Cerkev in sicer čimprej. Dakin sam je postal katoličan, ko je služil kot oficir v vojaški službi v Indiji.

Še tisto popoldne ob pol štirih je prišel Dakin pome z avtomobilom, da me zapelje k bratu Tennessee. Pisatelj je že čakal na naju v svoji veliki dnevni sobi.

Nisem čakal, da bi on začel. Pisatelj je nosil na verižici oko-

li vratu svetinjico, ki sem jo jaz opoldne dal Dakinu zanj. Pozdravila sva se kot stara znanca. „Tennessee, Vi zgledate že kot katoličan,“ sem dejal.

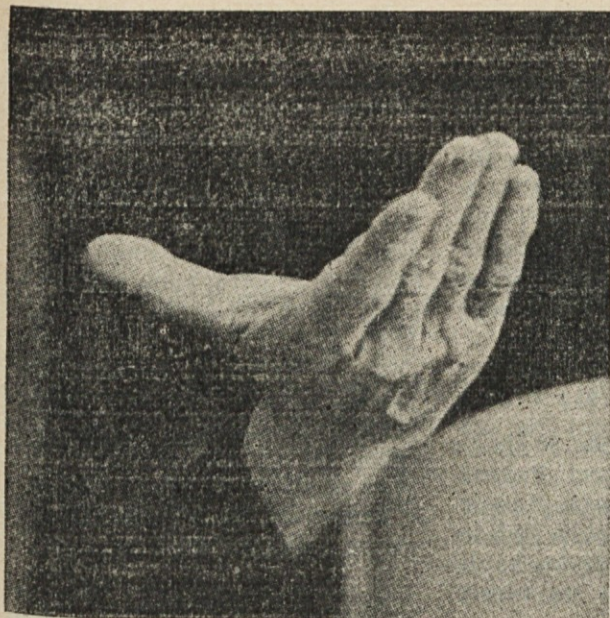
„Po srečanju sem bil katoličan vse svoje življenje,“ je odgovoril.

Bil je vedčeljen poslušalec verskih inštrukcij, ki sem mu jih držal enkrat na njegovem domu, drugič v župnišču ali pa kar v cerkvi. Govorila sva o sv. pismu, o božjem bivanju, o sv. Trojici, o stvarjenju, o angelih in človeku, o izvirnem grehu, o učlovečenju in odrešenju.

Pri eni teh učnih ur o desetih božjih zapovedih sva prišla do sedme: Ne kradi. Prekinil me je, da mi je povedal, kako je nekoč kot otrok vzel iz materine denarnice 25 centov (en četrt dolarja). „Pa sem ji že stoterno povrnil“, je pristavil. To me je spomnilo na Svetega Avguština, ki je kradel jabolka.

„Nekoč sem obiskal,“ tako mi je pripovedoval, „ kölnsko katedralo. Tam me je našla božja milost.“ To je bil del njegove duhovne odiseje. Ko sem naslednji večer spet prišel k njemu na dom, mi je pokazal sliko o Kristusovem vnebohodu, ikono o Križanju in svoj največji zaklad — majhen kipec Matere božje iz Guadalupe.

Sklenil sem, da ne bom več odlašal z njegovim sprejemom v Cerkev, zato sem še tisto uro sprejel njegovo veroizpoved in ga tako sprejel v Cerkev.

POZABLJENI OGRSKI PRIMAS

*Mindszenty hoče pravico, ne
milosti*

Leta 1919 je bil Mindszenty že duhovnik, star 27 let. Izšel je iz nemškega rodu. Že tedaj so ga komunisti Bela Kuna, ki so za kratek čas zavladali na Madžarskem, prvič vrgli v ječo. Res, zanimivo je, da je že leta 1919 pri-

šel v komunistično ječo skromni katoliški duhovnik, čigar priimek se je glasil Pehm. Ta duhovnik nemškega rodu si je privzel madžarski priimek šele potem, ko so leta 1940 tudi v vodilnih krogih na Madžarskem zmagale ideje Hitlerjevega nacionalnega socializma. Od tedaj naprej je v protest proti Hitlerjevemu nemškemu na-

cionalnemu socializmu prevzel visoki madžarski cerkveni dostojanstvenik priimek, ki ni bil več nemški.

V letih, ko je vsa Evropa trepetala pred Hitlerjevo pestjo, se je visoki cerkveni dostojanstvenik Pehm dal prepisati na drugi priimek. Za svoj priimek si je izbral svoj rojstni kraj, neznatno naselje Mindszent.

V ječi leta 1944

Druga svetovna vojna je šla po svoji strašni poti naprej. Pod nacističnim jarmom trpeča Madžarska je leta 1944 zgrabila tudi za starega borca za svobodo, kardinala Mindszentyja in ga zaprla.

Kardinal Mindszenty je bil pri mas, najvišji cerkveni dostojanstvenik v ogrski državi, vse dokler ga ni komunistični režim postavil pred svoje lažno sodišče, kjer je bil obsojen. Ko je bila leta 1956 znana notranja komunistična vstaja v Budimpešti, je bil izpuščen. Zatekel se je v ameriško poslaništvo, kjer živi že več ko 13 let.

Rimska revija „Famiglia Me-se“ je priobčila lani razgovor, ki ga je imel z njim dunajski kardinal Koenig. Članek v omenjenem listu, ki prinaša to poročilo o kardinalu Mindszentyju, je opozoril spet ves svet na kočljiv položaj največjega ogrskega cerkvenega dostojanstvenika.

Obširni trg, ki se imenuje Szabadsag-Fer, je kakor otok med množico zelo prometnih cest v Budimpešti. Na njegovi zahodni strani je sivo poslopje, katerega edini okras je zvezdni prapor Združenih držav Severne Amerike. Kardinal Mindszenty stopi k oknu v tretjem nadstropju ameriškega poslaništva, more slišati pod seboj smeh otrok, ki se igrajo. More gledati tudi turiste iz tujih dežel, ki izstopajo iz rdečih avtobusov ogrskih državnih tujskoprometnih ustanov in razvijajo živahno fotografsko delovanje. Njihovo zavetišče na „Trgu svobode“ v Budimpešti je že dolgo zelo privlačna točka tujskega prometa.

Oseminsedemdesetletni kardinal more s svojega okna gledati tudi miličnike, ki imajo zaradi njega noč in dan stražo. Pač pa je število stražnikov v teku let le znatno upadlo. Svoj čas je vsaj 10 policajev nepretrgoma hodilo pred ameriškim poslaništvom sem in tja. Avtomobili policijskih radio patrol so tedaj noč in dan stali s prižganimi motorji kje v bližini. Danes pa sta tam še samo dva policijska avtomobila — neprižgana. In vse moštvo pred ameriškim poslaništvom se je znižalo na dva moža.

Čakanja na ogrskega sovražnika številka 1 se več ne spleča. Kajti kardinal Mindszenty, ki se je v noči na 4. novembra 1956 med pokanjem tankovskih granat po nasvetu ministrskega predsednika

madžarske revolucionarne vlade Ime Nagyja, (ki je bil 1958 obešen) zatekel k Amerikancem, ni prostovoljno svojega zavetišča nič več zapustil.

Kardinal Mindszenty, ki je že več ko 13 let pod ameriškim varstvom, prebiva v treh manjših sobah, ki so po njegovi želji opremljene le z najpotrebnejšim pohištvom. Vsak dan se pol ure spreha po majhnem dvorišču ameriškega poslaništva. Iz sosednjih hiš ga tedaj previdno zasleduje ogrska tajna policija. Hodi vedno v krogu na desno, kakor je to delal že v prejšnjih letih v ogrskih ječah.

Jeclena vrata s posebnimi električnimi ključi zapirajo kardinalovo stanovanje. Uslužbencem poslaništva je prepovedano govoriti s kardinalom Mindszentyjem. Sicer pa častitljivi starček tudi sam ne išče nobenega posvetnega pogovora. Bere dva časopisa, posluša radio, večkrat tudi sedi pred televizorjem. Vendar največ časa vsak dan porabi za študij bogoslovnih del. Že več let tudi piše knjigo o svojem boju s totalitarizmi (Hitlerjevemu, Musolinijevemu in komunističnemu). Dal ji je naslov „De Tyrannis“.

Sedanji predsednik Kadar bi se ga rad iznebil

Govoriti z bolehnim cerkvenim knezom je za vse izven poslaništva skoraj nemogoče. Vendar pa

ga nekateri izvoljenci, zlasti zahodni diplomati, ki so v službi v Budimpešti, včasih le morejo videti. Vsako nedeljo zjutraj bere pozabljeni cerkveni dostojanstvenik v svoji delovni sobi mašo. Pred belo pogrnjeno mizo, ki služi za oltar, pričakuje „farane“. Suh, srednjevelik mož, na katerega že redkih laseh počiva purpurna kardinalska čepica, mašuje tiho, z nekoliko zamolklim glasom. Noben ministrant mu ne pomaga. Le eden izmed ameriških diplomatov mu pri bogoslužju odgovarja.

Ko kardinal potem v angleškem jeziku pridiga, se ne dotakne nobenega političnega vprašanja niti svoje osebne usode. Po službi božji tudi ni še nikoli govoril s katerim koli udeležencem.

Ogrski primas, najvišji cerkveni dostojanstvenik je danes edina še neopravičena, odlična žrtev stalinistične teroristične justice na Madžarskem. Dne 26. decembra l. 1948 je bil na svojem sedežu v Esztergonu (Gran) aretiran. Februarja 1949 je bil proti njemu sodni postopek. Kot obtoženec je vse priznal, priznal je, da je zagrešil veleizdajo, špijonažo in črnohorzijansko prekupčevanje z dolarji. Obsodba se je glasila: Dosmrtna ječa.

Pred sednim postopkom so ga zasliševali 38 dni in mučili z najmodernejšimi preiskovalnimi načini, in so ga popolnoma omehčali. Tako je na koncu zasliševanj,

potem ko je pretrpel več ko katerikoli mučenik, podpisal vse, kar so hoteli. To je storil zato, da so mu vsaj za trenutek dali mir. Vendar pa je svojemu podpisu dostavil kratico „c. f.“. Tako so podpisovali svoja priznanja obtoženci tedaj, ko je bila Ogrska pod Turki. Kratica „c. f.“ pomeni v latinščini „coactus feci“, v slovenščini pa: prisiljen sem to storil.

Ta sodni postopek je „Osservatore Romano“ (vatikansko glasilo) označilo za največje ponižanje Cerkve od časa, ko so preganili papeža Pija VII.

Jasne zahteve

Kardinal Mindszenty zahteva, da se mu vrnejo vse pravice. Samo v tem slučaju je pripravljen zapustiti svoje zavetišče in iti v Rim, kjer je zanj že dolgo pripravljena častna služba. Tudi Kadar bi se rad iznebil moča, ki ga poldrugi milijon ogrskih katoličanov še vedno priznava za svojega vrhovnega poglavarja. Če bi kardinal pri Kadarju prosil za milost, bi mu ta z veseljem ustregel.

Toda Mindszenty noče prosjačiti za milost. Odločni Madžar zahteva pravico, priznanje, da ni nikoli ničesar zagrešil v škodo madžarskega naroda. Vsak Madžar ve, da sta bili odločilni osebi pri Mindszentyjevem sodnem postopku Olty in Alapi, v dobi protistalinizma, od Kadarja že davno izključeni iz

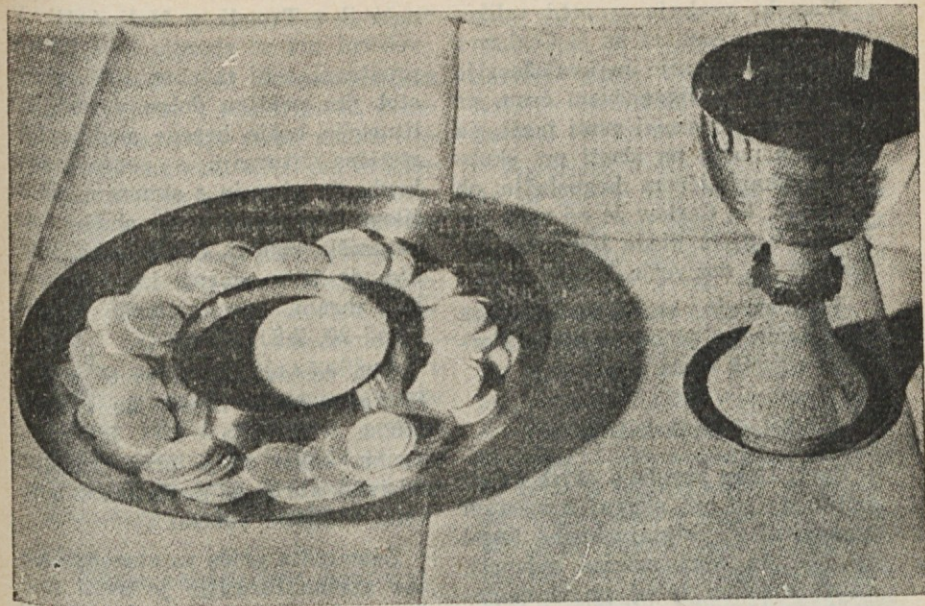
stranke (partije) z zmerjanjem. Vilmos Olty je bil predsednik sodišča, Guyala Alapi pa brezobzirni tožilec.

Kardinal Mindszenty je že večkrat izjavil, da kot „zločinec“ z nepoverjenimi pravicami ne zapusti Ogrske. Nazadnje je to povedal svojemu tovarišu, dunajskemu kardinalu Koenigu, ki ga je po papeževem naročilu že osemkrat obiskal. Uspeh zadnjega obiska kardinala Koeniga jeseni 1969 je bila ugotovitev: „Položaj kardinala Mindszentyja se ne bo nič več spremenil.“

To jasno dokazuje, da je pod Mindszentyjevim slučajem potegnjena črta. Ogrska vlada more delati na to, da se bo kočljivo vprašanje starega neupogljivega moča samo rešilo — z njegovo smrtjo.

Kateri razlogi nagibljejo Budimpešto, da odklanja vzpostavitev in vrnitev pravic Mindszentyju? V ogrskem glavnem mestu moreš slišati dva odgovora: Vzpostavitev, vrnitev pravic Mindszentyju bi pomenila novo potrditev ogrske revolucije leta 1956. Prav to bi tudi moralo pripeljati, zlasti če upoštevamo sedanji političnoideološki položaj Vzhodno Evrope in novejši razvoj Češkoslovaške do nevarnih notranjih političnih trenj v Budimpešti in do velikih težav v Kremlju samem.

G. M.

Sveta maša — krona nedeljskega bogoslužja

Velika noč je največji praznik cerkvenega leta. V spisih cerkvenih pisateljev se imenuje velikonočna nedelja kraljica vseh nedelj in praznikov. Ta dan je Kristus s svojim vstajenjem od smrti potrdil našo vero v vstajenje in večno življenje, potem ko je s svojim bridkim trpljenjem in smrtjo na križu zadostil božji pravici za grehe sveta. Sveta velikonočna skrivnost, ki jo v njenem prvem

delu skesani in pretreseni doživljamo v velikem tednu, zlasti tri zadnje svete dni, nam za veliko nedeljo zalije dušo s svetim, zmagoslavnim veseljem in upanjem, ki ju tako hvaležno in navdušeno izražajo naše lepe velikonočne pesmi. Za trpljenjem in smrtjo ter vstajenjem pa Gospod Jezus doživi še svoj slaven vnebohod, ko so se spet odprla nebesa, zaprta po izvirnem grehu.

Vse to vsebuje v sebi veliko-
nočna skrivnost, ki se je Cerkev s
posebno ljubeznijo in hvaležnostjo
spominja v velikonočnem času, pa
tudi sicer pri vsaki sveti maši, na
slovesen način pa zlasti pri skup-
nem evharističnem bogoslužju ob
nedeljah, ko Cerkev že od vseh za-
četkov v njem gleda tedensko po-
novitev in doživetje Velike noči.

Vrhunec in krona nedeljskega
bogoslužja pa je od začetkov Cer-
kve — sveta maša.

Zgled prvih kristjanov

Sveti Luka poroča o prvih krist-
janih, da so bili skupaj z apostoli
stanovitni v lomljenju kruha (Apd
2, 42). Iz tega smemo sklepati,
da so apostoli takoj po Gospodo-
vem vnebohodu začeli obhajati ev-
haristično daritev, kakor jim je
bil Jezus naročil pri zadnji ve-
čerji: „To delajte v moj spomin!“
(Lk 22, 19).

Za skupno evharistično daritev
so izbirali nedeljo, spominski dan
Gospodovega vstajenja. V razliko-
vanju od judovske sobote, ki ji je
bil glavni značaj opuščanje vsake-
ga dela, je pglavitni znak krščan-
ske nedelje evharistično bogosluž-
je s sveto mašo, pri kateri so za
obhajilo lomili posvečeni kruh.

Spet je sveti Luka tisti, ki nam
podaja zanimivo sliko tega prvot-
nega nedeljskega bogoslužja. Pri-
poveduje, da se je apostol Pavel
na svojem misijonskem potovanju
s svojimi spremljevalci, med ka-
terimi je bil tudi on, na nedeljo

ustavil v Troadi, v Mali Aziji. V
večerni uri se zberejo kristjani v
prostrani sobi zasebne hiše. Apo-
stol jim pridiga dolgo v noč. Za
liturgijo božje besede sledi evha-
ristična liturgija s posvečenjem
kruha in vina in s skupnim obha-
jilom. Nedeljska božja služba ima
prazniški značaj. Sveti Luka ome-
nja, da je v zgornji izbi, kjer so
bili zbrani, gorelo mnogo svetilk
(Apd 20, 7-8).

Oba sestavna dela svete maše:
liturgija božje besede in evhari-
stična liturgija ali lomljenje
kruha, kakor so jo prvi kristjani
nazivali, sta že od prvih časov bist-
vena v našem obredu.

Znamenita priča za starokrščan-
sko mašno liturgijo je sveti mu-
čenec Justin († ok. l. 165). V
obrambo krščanske vere je napisal
dve Apologiji. V prvi popisuje tu-
di tedaj običajni mašni obred.
„Na dan, ki se imenuje sončni, se
vsi, ki stanujejo v mestu ali na de-
želi, zberejo na istem kraju. Tu
se berejo spomini apostolov in spi-
si prerokov, kolikor to čas dopu-
šča. Ko bravec konča, ima pred-
stojnik nagovor na zbrane verni-
ke, v katerem jih opominja in
spodbuja, naj posnemajo zglede, o
katerih so slišali. Za tem vstane-
mo in molimo. Po molitvi se da-
ruje kruh in vino z vodo, ki ju
predstojnik posveti z dolgo zahval-
no molitvijo k Očetu vesoljstva, na
katero vse ljudstvo glasno odgo-
vori: Amen. Nato dijakoni posve-
čene darove razdelijo med navzo-
če; tistim pa, ki jih ni bilo pri da-

ritvi, nesejo Evharistijo na dom“ (I Apol, pgl 67).

Nedeljski shod s poslušanjem božje besede, z molitvijo in evharistično daritvijo je bil prvim kristjanom nad vse važen del krščanskega življenja. Kljub obrekovanju, ki so ga bili radi tega deležni od strani poganov, kljub preganjanju in mučeništvom vztrajajo zvesti v obhajanju nedeljskega bogoslužja. Ganljivo je tozadevno pričevanje mučencev iz Abitinije v Afriki, ki pod cesarjem Dioklecijanom svojim sodnikom prosto dušno in pogumno izjavljajo: „Ne moremo biti brez nedeljskega evharističnega shoda“ (I 304).

Bistvo evharistične daritve

Tridentinski cerkveni zbor v tem takole uči: Kristus je zapustil Cerkvi vidno daritev, da bi se po njej krvava, enkratna daritev na križu ponavzočevala, nje spomin ohranil do konca vekov in nje zveličavna moč v odpuščanje grehov vernikom naklanjala.

Sveta maša je tista čista daritev, ki jo je Bog napovedal po preroku Malahiju: „Od sončnega vzhoda do zahoda je moje ime veliko med narodi in na vseh krajih se bo mojemu imenu zažigalo kadilo in se bo darovala čista daritev“ (1, 11). Na to daritev nove zaveze so kazale vse tako različne daritve stare zaveze kot na svoje dopolnjevanje in uresničenje.

V tej daritvi se daruje isti Kristus, ki se je daroval na križu; ista je žrtev kakor na križu, Kri-

stus; isti darovalec, Kristus; različen je le način daritve; v daritvi svete maše se daruje Kristus nekrvavo, na križu se je daroval na krvav način.

Posebnost svete maše je v tem, da se daruje isti Jezus kakor na križu, ne le kot simbol, temveč kot sam na sebi najsvetejši in Bogu najljubši dar z vso notranjo daritveno voljo, na nekrvav način, a v živi zvezi z daritvijo na križu. Po posvečenju se v ločenih podobah kruha in vina mistično predstavlja njegova smrt. Kristus je na oltarju zakramentalno, mistično zaklano jagnje, kakor ga je gledal sveti Janez v Razodetju: „Videl sem Jagnje kakor zaklano“ (5, 16). Na Veliko noč sveta Cerkve v mašnih molitvah hvaležno ponavlja besede svetega Pavla: „Kristus, naše velikonočno jagnje, je darovano“ (1 Kor 5, 7).

Poleg različnega načina darovanja se daritev svete maše od daritve na križu loči tudi po tem, da je bila daritev sv. križa daritev za nas, daritev svete maše pa je tudi naša daritev, saj se Kristus daruje kot naša glava in se mi z njim darujemo.

Obhajilo ni bistven del svete maše, pač pa je njen naraven, integralen del. Kakor so bili Judje deležni darovanja velikonočnega jagnjeta, tako je naravno, da se verniki udeleže kakor pri zadnji večerji tudi zdaj svete večerje. Zlasti pa je še naravno, da se sveta maša kot misterij konča z zedinjenjem z Bogom. Na to zvezo

z Bogom jasno kaže lepa antifona pri svetem obhajilu: „O sveta večerja, v kateri se prejema Kristus, obnavlja spomin njegovega trpljenja, napolnjuje duša z milostjo in nam deli zastava prihodnje slave.“

Vse to veruje Cerkev od svojih začetkov dalje in so prvi Kristjani po tej veri skušali živeti iz svete maše. V njej so gledali višek bogočastja in vir vseh milosti, kakor glede maše uči tudi zadnji koncil. Glede obhajila med mašo so šli celo predaleč, da se niso nanj vselej vredno pripravili. Sveti Pavel jih je glede tega ostro karal. Njegovo svarilo bere Cerkev pri sveti maši na veliki četrtek zvečer: „Naj torej vsak sebe presodi in tako je od tega kruha in pije iz keliha. Zakaj kdor nevredno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razločuje telesa Gospodovega“ (1 Kor 11, 23-29).

Naj se tedaj za sveto Veliko noč ta vera v svetost in važnost svete maše v naših dušah poživi; naj ne bo nikogar med nami, ki ne bi v velikončnem času vredno prejel svetega obhajila. In naj nam velika nedelja spet na novo poživi gorečnost, stanovitnost in ljubezen do občestvenega nedeljskega bogo-slужja, ki mu je sveta maša središče in krona. Nedeljska služba božja naj nam ne bo le predmet cerkvene zapovedi, ampak resnična življenjska potreba.

Alojzij Košmerlj

Manuela Torres Acosta — nova svetnica

V nedeljo, 25. januarja, je sve-
ti oče proglasil za svetnico Mari-
jo od Žalostne Matere božje To-
rres Acosta. Slovesna proglasitev
je bila v baziliki (cerkvi) svetega
Petra po novih koncilskih bogo-
služnih predpisih.

Po petju „Gospod, usmili se“ je
kardinal pospeševalec svetniške za-
deve prišel k svetemu očetu in ga
prosil, naj ustanoviteljico Mariji-
nih služabnic, strežnic bolnikov,
proglasi za svetnico. Prelat držav-
nega tajništva mu je v papeževem
imenu odgovoril in povabil vse
navzoče, naj prosijo za pomoč iz
nebes. Po končanem petju litanij
Vseh svetnikov je papež Pavel VI.
redovnico od Žalostne Matere bo-
žje slovesno proglasil za svetnico
in po „Slavi“ s posebno molitvijo
poklical na pomoč novo svetnico.
Svetopisemska berila so se pre-
brala v španščini in francoščini in
tudi — kakor pri vseh papeževih
mašah — v latinčini in grščini.
Med darovanjem so pospeševalci
svetniške zadeve darovali svetemu
očetu umetniško skrinjico za os-
tanke svetnikov in deset popolnih
mašnih oblek.

Življenjski podatki

Manuela Torres Acosta — nje-
no redovno ime je Marija od Ža-
lostne Matere božje — se je rodila
2. decembra 1826 v Madridu. Sve-
ti krst je prejela dva dni pozneje
v župnijski cerkvi svetega Marti-
na.

Otroška leta je preživela v pre-

prostem, skromnem in revnem do-
mačem družinskem krogu. Tedaj
še ni prav nič kazalo, da bo Ma-
nuela po preteku nekaj let do-
segla izredno svetost. Vendar pa
je že v mladih letih imela veliko
ljubezen do ubogih in pomoči po-
trebnih.

Ko je spolnila 25 let, je prosila
dominikanke v Madridu, da bi jo
sprejele za navadno sestro v svoj
red. Dominikanke so jo sprejele,

Nova svetnica je bila velika Ma-
rijina častilka.

toda pod pogojem, da počaka toliko časa, da ji bo katera izmed starejših redovnic napravila prostor.

Ko je čakala končnega odgovora, je dobila poročilo o ustanovi, ki jo je v pomoč bolnikom v njihovih hišah hotel uresničiti duhovnik Mihael Martínez. 15. avgusta 1851 je z drugimi šestimi mladenkami prejela redovno obleko Žalostne Matere božje in naredila redovne obljube pred kardinalom Bonel y Orbe, nadškofom v Toledu. Tako je nastala redovna družba Marijinih služabnic, strežnic bolnikov. Dve redovnici sta kmalu potem umrli, generalna prednica in druge tri redovnice so pa zapustile to redovno družbo. Ostala je samo Marija od Žalostne Matere božje in je tako postala ustanoviteljica.

Ko je Bog obudil nove poklice, je ta redovna družba pod vodstvom Marije od Žalostne Matere božje, ki je bila živ zgled kreposti, zlasti požrtvovalne ljubezni do vseh trpečih, hitro rastla. Dne 23. avgusta 1867 je Sveta kongregacija za škofe in redovnike izdala o novi redovni družbi „pohvalni odlok“. Leta 1876 je Sveta stolica končno veljavno potrdila ustanovo. Po mnogih notranjih in zunanjih bridkosti, ki jih je prešla, ko je stregla bolnikom, zlasti žrtvam kuge in vojske, je Marija od Žalostne Matere božje 11. oktobra 1887 v Madridu umrla in pustila za seboj neizbrisno sled

svetosti v redovni družbi in tudi zunaj nje.

Papež Pij XI. je 23. januarja 1938 proglasil njeno junaštvo v krepostih, papež Pij XII. jo je 5. februarja 1950 imenoval za blaženo, sedanji papež Pavel VI. pa jo je vpisal v imenik svetnikov.

Njena redovniška družba

Sveta Marija od Žalostne Matere božje Torres Acosta je ustanovila v svojih 36. letih redovniškega življenja v Španiji in Ameriki 46 hiš. Delo, ki ga je nova svetnica začela, se je čudežno širilo. Danes ima ta redovna družba 2500 redovnic z obljubami, porazdeljenih na 126 hiš. Marijine služabnice, strežnice bolnikov, delujejo danes pod vodstvom šeste glavne predstojnice, matere Karmele Palacios Lambea, v Argentini, Belgiji, Boliviji, Braziliji, Kolumbiji, na Kubi, v Ekvadorju, Španiji, v Združenih državah, Franciji, Angliji, Italiji, Mehiki, Panamá, v Perú, Portugalski, Puerto Rico, Santo Domingo in v Urugvaju.

Marijine služabnice se zvesto drže poti, ki jim jo je začrtala ustanoviteljica in velikodušno služijo Kristusu v bratu, ki trpi. Spominjajo se vedno evangelijskih besed: „Resnično, povem vam: Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25, 40). Samo v letu 1968 so hčere nove svetnice pomagale 4160 bolnikom v različnih delih sveta, kjer prebivajo.

Ali
še
vedno
nismo
na
dnu?

Pravijo, da je pot vsakega naroda podobna paraboli: ob ugodnih zgodovinskih okoliščinah se parabola dviga vedno više, vedno bliže svojemu višku. Toda v danem trenutku svoje zgodovine začneja narod pot paraboličnega padanja k zatonu. Antična zgodovina nam nudi nešteto takih primerov.

Vendar ne smemo biti pesimistični fatalisti. Zaton nekega naroda še ne pomeni njegovega popolnega uničenja. Nasprotno, iz dna padajoče krivulje se more ta nenadoma spet obrniti navzgor in valovanje se začne znova, kajti iz

najnižje točke parabole — če je še kaj življenja v narodu — more voditi pot samo navzgor.

Ob motrenju zgodovinskega valovanja slovenskega naroda bi nam mogel zgodovinar nakazati sicer marsikatero vesele vzponc parabole, a še več nevarnih padajočih krivulj. Zato tujci res upravičeno govorijo o zgodovinskem čudežu slovenskega narodnega obstanka.

Pustimo ob strani daljno našo zgodovino! Kar nas mora danes krvavo pretresti, je dejstvo, da — — kljub navideznem zmagoslavju leta 1945 — krivulja življenjske parabole slovenskega naroda pada! In najbolj tragično je to, da to padanje še vedno noče priti do dna. Še vedno prihajajo novice od doma, s Koroške in Primorske, iz Benečije in Rezije, ki človeku vedno znova poderejo upanje, da smo vendar že enkrat prišli na dno, od koder vodi pot samo še navzgor.

Priznamo, da v matični Sloveniji res ni vse tako „na psu“, kajti kljub centralističnemu izžemanju, krivičnemu zapostavljanju in namernemu uničevanju, slovensko gospodarstvo napreduje. (Seveda, če se bodo ponavljali primeri iz lanskega decembra, ko so ugasnili steklarske peči v Hrastniku in ustavili celulozno tovarno v Krškem, res ne vem, kam se bomo pogreznili...) Vendar dejstvo je, da ima danes Slovenija precej blagostanja.

Toda nevarno je to, da čimbolj se dviga blagostanjska krivulja, tembolj pada moralna. In

za moralno, se zdi, pada vedno bolj tudi kulturna.

Nekaj citatov? Začnimo v za-
mejsstvu!

„24 let po njegovi smrti Hitlerju lahko čestitamo. Njegov ukaz (ponemčiti Koroško) je deloma uspešno opravljen, njegovi pristaši so bili jako delavni, jezikovna meja se je znatno pomaknila proti jugu, naša vas je v precejšnji meri izgubila slovensko lice.“ (Naš tednik, 3. IV. 69)

„Ena najbolj pekočih žalitev, s katerimi se želi raniti prebivalce Nadiških dolin, zlasti mlade ljudi po zavodih, vojašnicah, tovarnah, počitniških kolonijah, dá, celo v semenišču, je beseda „sklaf, scla-vat“ (suženj).“ (Katoliški glas, 6. III. 69)

„V noči od torka na sredo (11.-12. III.) so doslej še neznani storivci strgali tablo z dvojezičnim napisom poslopja Hranilnice in posojilnice v Velikovecu...“ (Delo, 19. III. 69)

Da nas pri Gospe Sveti, na celovski škofiji, in po beneških župnijah celo cerkveni ljudje zatirajo, je tako boleče, da bodo odgovorni morali po vesti odločno protestirati v Vatikanu!

Toda zakaj se potegujemo za prostor pod soncem v tujih državah, ko se pa doma ubijamo iz same strahopetnosti, zlobe in uživaželnosti!!! Samo nekaj citatov iz knjige „Kako je mogoče?“

„Slovenci nismo le (med prvimi) v mladinskih samomorih na svetu, temveč smo tudi v samo-

morih sploh prvi na vrhu svetovne lestvice.“ Med oklepajem sem postavil podatke zadnjih statistik, resnici na ljubo.

„V našem narodu ne gre le za enega največjih odstotkov samomorov na svetu, temveč tudi za izredno majhen življenjski prirastek nasploh. Naše žene ne marajo biti več matere, naši možje nič več očetje... Kje so matere z dvanajstimi, desetimi otroki? Kje so malomeščanske družine s petimi, štirimi?“

Toda vse te naše mizerije — se tolažim — bi morda nekoč prebujajoča se verska pomlad v Sloveniji mogla polagoma popraviti... A kar sem bral v novemberski številki „Naše luči“, me je podrlo! Ves svoj narodni ponos sem zgubil ob sledeči ponižujoči novici: „Statistični podatki govore, da smo Slovenci po odstotku izobraženih z visoko in višjo izobrazbo krepko pod splošnim jugoslovanskim povprečjem. Tudi po številu študentov smo za dobršno polovico pod jugoslovanskim povprečjem.“

Tedaj sem pa vzrožil: še res nismo prišli do dna?! Moj Bog, v kake globine propadanja se pogreza naš narod! Kdaj se bo že vendar začela naša pot navzgor, ven iz groba! — Delajmo, kričimo, pišimo — pa tudi molimo in trpimo v zadoščenje slovenskih grehov, da se nas Bog usmili!

Janez Zupan, SDB
Bolivija

Anekdote

o

Pavlu VI.

KMETOV DAR

Janez Krstnik Montini je prejel mašniško posvečenje 29. maja l. 1920. Do 10. novembra v istem letu je opravljal duhovniško službo v brescijanskem kraju Verolanueva. Tedaj pa je šel nadaljevat bogoslovne vede v Rim.

Toda bil je tako slaboten in suh, da se je zdelo, da ima trajno bolezen. Do tedaj res ni imel nikoli dobrega, trdnega zdravja. Zaradi tega ni mogel živeti v semenišču nič več ko 5 mesecev. Ko je zvečer pred njegovim posvečenjem nekdo omenil njegovo slabo zdravje, je škof odgovoril:

„Diakona Montinija bomo posvetili v duhovnika za nebesa.“ Tudi škof je resno mislil, da ne bo dolgo živel.

Nekega dne je dober srčen kmet iz Verolanueve videl iti mimo mladega, bolehnega duhovnika. Hitro je šel v kurnik in mu prinesel dobrih, svežih jajc. Ponudil jih je duhovniku Montiniju in mu rekel: „Prosim, sprejmite jih! Dobro vam bodo naredili.“

Duhovnik pa jih ni imel kam spraviti. Ker pa je vedel, da bi žalil dobrega moža, če bi jih odklonil, je vzel z glave svoj duhovniški klobuk, ki ga je tisti dan prvič rabil in ga z velikim smehom ponudil kmetu, ki je potem vanj položil jajca. Duhovnik se mu je zahvalil zanj: „Bož povrni!“

Potem je nadaljeval svojo pot in bil dobre volje, ker je tako osrečil in zadovoljil plemenito dušo.

NOVOMAŠNI PLAŠČ

Janez Krstnik Montini je imel novo mašo 29. maja 1920 v cerkvi Naše Gospe milosti v Bresciji. Plašč za novo mašo mu je pripravila njegova mati, gospa Judita, s svojimi lastnimi rokami. Naredila ga je iz svoje poročne obleke.

Slovesnost njegove nove maše je bila domača in zelo prisrčna. Govoril mu je mons. Angel Zammarchi, družinski prijatelj, ki je v svojem govoru povedal o njem, da ga je Bog poklical, da bo kakor Gospodov predhodnik Janez Krstnik, katerega ime ima, njegov poslanec, ki bo pripravljaval duše na Jezušov prihod.

MONTINIJEV BOŽIČ Z ODPADLIM DUHOVNIKOM

Božični prazniki so bili za Janeza Krstnika Montinija v Rimu polni različnih doživetij. Naj opišem samo enega izmed prvih, ki ga je leta 1925 tam preživel.

Nekdo se je tisto mrzlo božično noč zlobno nasmehnil, ko je videl mladega duhovnika s suhim telesom, ki je skrival pod črnim površnikom zavojček, iti po ulicah tedaj zloglasnega rimskega predmestja. Vendar je bil več ko preprost duhovnik. Bil je to mons. Montini, ki je šel obiskat svojega bivšega sošolca, ki je zaradi mučnih dvomov zapustil duhovniški poklic.

Pravijo, da gre za nekega duhovnika, ki je po daljši krizi obesil duhovniško obleko na klin in

postal odpadnik. Živel je sam, zapuščen od vseh in je takó zapuščen od vseh preživeljal tisti sveti večer brez vsake poezije. Edino družbo so mu delali njegovi dvomi

Ko je zagledal pred seboj ti-stega sošolca, ki ga je vedno občudoval zaradi njegove vere in izredne krščanske ljubezni, je nesrečni odpadnik mislil, da mu bo zastal dih. Vendar dobrotljiva roka zvestega prijatelja in njegova obzirna in iskrena ljubezen sta bili tisti sveti večer njegova tolažba in luč. Prijateljev tako ljub in nepričakovan obisk je vrnil božičnemu večeru nekdanjo milino in poezijo.

Pravijo, da so bili odpadli duhovniki predmet najslajše pozornosti papeža Pavla VI. in to že od tedaj, ko je bil nadškof in kardinal v Milanu.

OKRAJ PORTA METRONIA

O tem revnem okraju govore vsi življenjepisi papeža Pavla VI. Temu se ne smemo čuditi, ker še danes žive skoraj vsi tisti, ki so sodelovali z duhovnikom Montinijem pri dobrih delih in bili priče vseh dogodkov, ki so se izvršili tam ali pa bili tudi deležni sami sočutne in velikodušne ljubezni mladega duhovnika Montinija.

Okraja Porta Metronia danes ni več. Odstranil ga je mestni načrt. Izginil je zaradi velike rimske prestolnice, ki vedno raste.

Porta Metronia je bila v letih 1924, tri leta prej, ko je bil Janez

Krstnik Montini posvečen v duhovnika, eden najrevnejših rimskih okrajev, kjer je živelo okoli 5000 ljudi, naseljenih v zelo revnih kočah. Prišli so v mesto iz najrazličnejših krajev iskat za služka.

Možje so vsak dan zelo zgodaj vstajali in iskali dela. Hoteli so prinesiti zvečer domov vsaj toliko, da bi utešili lakoto svojih žen, otrok in že priletnih staršev.

Ta kraj je bil prizorišče dobrodelnega apostolata mladih katoliških italijanskih visokošolcev, ki jih je vodil z zgledom in nasveti svetnik Janez Krstnik Montini. Nekateri izmed njih še živijo in se dobro spominjajo, ko so člani Zveze italijanskih katoliških visokošolcev začeli osvajati ta okraj s krščansko ljubeznijo.

Skupina karabinerjev, stražnikov na konju, nas je tedaj zadržala. Povedala je, da je nevarno iti v ta kraj, da nas ne morejo spremljati in nas obvarovati telesne poškodbe.

Po vsaki nabirki smo narediti obračun. Pa smo bili vedno izenačeni. Svetnik Janez Krstnik Montini nam je pomnožil dohodke s prispevki iz lastnega žepa. Vendar je bil to samo zunanji, vidni izraz svetnika Janeza Krstnika Montinija, ki je vodil visokošolce s svojim zgledom in svojo izredno krščansko ljubeznijo.

Delil je zakramente svetega krsta otrokom, ki so bili že davno prej rojeni. Bilo je več slučajev,

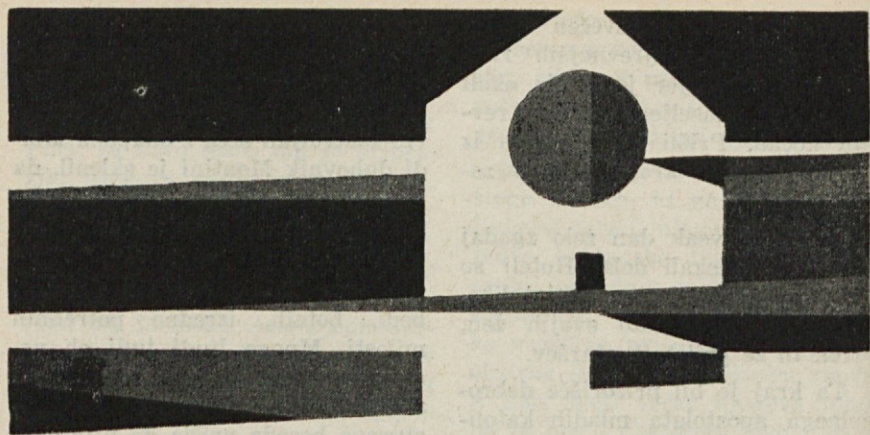
ko je poveljaval zveze, iz katerih se je rodilo že več otrok. Sejal je spravo in mir v družinah, v katerih so beda, nevednost in sovražstvo zastruljali srca z obupom. Mladi duhovnik Montini je sklenil, da bo prinašal ljudem ljubezen. Ta sklep je vse življenje vestno izvrševal.

Veliko duš je v veliki duhovni bedi, bolnih, izredno potrebnih milosti. Mnogo ljudi tudi ob nedeljah ne gre k sveti maši. Zato moramo delati na to, da bo Kristusova beseda prišla do njih. Po dnevi je večkrat to nemogoče doseči. Zato je potrebno, da to storimo pozno popoldne, zvečer.

Bližala se je sveta noč. Sklenil je, da bo skušal te uboge ljudi slovesno pripraviti na božični praznik. Imel bo zanje v kapeli med njihovimi revnimi stanovanji tridnevnicco. Ali ni to predrzno? Kapela v teh urah doslej še ni bila nikoli odprta. Stražniki so opozarjali, da ne bo nobenega uspeha.

Prvi večer je res kak mladenič ali mož naslonil iz radovednosti glavo na okno in opazoval. Vendar nobeden ni odšel. Druga dva večera se je število udeležencev zelo pomnožilo. Led je bil prebit. Milost je delala čudeže.

Govornik je znal zbuditi pozornost moških oseb, ki so se udeležile tridnevnic in jih pridobiti za poslušanje božje besede. Govornik je bil Janez Krstnik Montini, svetnik italijanskih katoliških visokošolcev.

KONCIL V NEKAJ BESEDAH

Pod tem naslovom prinašamo temeljne misli in osnovna načela posameznih konstitucij in odlokov 2. vatikanskega vesoljnega zbora, kakor jih je formuliral znani holandski teolog p. Schillebeeckx. Za naše glasilo prireja p. A. Kukovica, D. J.

ODLOK O EKUMENIZMU

Odlok o ekumenizmu ni sicer bogvekaj dolg, je pa zelo sodoben in vsebuje mnogo važnih ugotovitev.

Ena od teh „novih“ trditev je ta, da ne obstoji neko katoliško ekumensko gibanje, ki bi imelo svoje lastno življenje vzporedno z velikim ekumenskim gibanjem, ki je našlo svojo uradno obliko v „Svetovnem svetu Cerkev“. Katoliška Cerkev, izhajajoč iz svoje katoliške veroizpovedi, je ena izmed sil tega gibanja, ki hoče vse krščanske Cerkve združiti v eno Kristusovo Cerkev.

Druge krščanske cerkve se ne imenujejo več „sekte“, ampak enostavno cerkve ali cerkvene skupnosti. Tudi beseda krivoverec se več ne uporablja. Katoliška Cerkev prizna, da ima veliko skupnega z ostalimi krščanskimi skupnostmi.

Kriterij za primerjanja različnih krščanskih cerkva ni direktno rimsko-katoliška Cerkev, ampak apostolska polnost, to se pravi polnost mesijanskih dobrin. Z drugimi besedami: Cerkev je v resnici ekumenski, zaveda pa se, da je prav katoliška Cerkev tista, ki posreduje to apostolsko polnost, čeprav seveda tudi ona potrebuje neprestanega očiščevanja.

V tem odloku je podana tudi druga važna trditev: med krščanskimi resnicami obstoji neko stopnjevanje, neka hierarhija. Niso vse resnice enako važne, enako centralne. V tem je tudi neka reakcija, prikrita sicer, npr. proti pretiranim marijanskim pridigam in sicer proti vsakemu oznanjanju, ki nesorazmerno močno poudarja manj osnovne resnice naše vere na škodo bolj osrednjih v nasprotju s protestanti, ki svoje oznanjevanje osredotočujejo direktno na Kristusa.

Prav tako je nekaj novega tudi priznanje, da verske formacije, tako v nauku kot v liturgiji, niso vezane na zahodno in latinsko, ampak da jih je možno pravilno izraziti tudi v drugih kulturah.

Pridobitev, sad novega ekumenskega nastrojenja, je tudi dejstvo, da različne cerkve molijo skupaj in se v neki meri udeležujejo celo skupnih liturgičnih opravil.

Končno lahko ugotovimo, da je že sam odlok o ekumenizmu neka novost v tradiciji katoliške Cerkve. Do sedaj, podobnega, tako visoko oficialnega dokumenta v Cerkvi še nismo imeli.

ODLOK O VZHODNIH KATOLIŠKIH CERKVAH

Ceprav gre tu za koncilski dokument, s katerim ne morejo biti ne vzhodni ne zahodni katoličani preveč zadovoljni, je treba vendarle poudariti eno misel. Patriarhat, ki se je praktično izgubil v latinski Cerkvi, more v bodočnosti mnogo in morda celo več kot škofovska kolegialnost prispevati k določitvi tega, kaj pripada papežu kot rimskemu škofu in kaj kot zahodnemu patriarhu. Do sedaj sta bili namreč ti dve funkciji nekako pomešani med seboj in je bil naslov „zahodnega patriarha“, ki ga nosi papež, le bolj časten naslov. In prav enačenja teh dveh funkcij v isti osebi papeža je marsikdaj v zgodovini motilo lepe medsebojne odnose med Vzhodom in Zahodom.

Poleg tega je ta kratka koncilska listina važna za določitev tega, kako naj obe cerkvi postopata v odnosu do drugih krščanskih Cerkva, npr. v vprašanju ponovnega krščanstva, medsebojne udeležbe pri liturgičnih opravilih in podobno.

Kopalec vodnjakov v Indiji

Ko je bil pater Vincenc Ferrer leta 1958 poslan v Indijo v neko železniško in trgovsko središče, je začel svoje misijonsko delo, kot ga začenja večina misijonarjev: z zidanjem šole in bolnice. Kmalu pa je spoznal, da so potrebe njemu zaupanega ljudstva vse bolj osnovne kot pa vzgoja in zdravje.

Začel je hoditi od vasi do vasi, delil žitno seme, kopal vodnjake in pridigal o kreposti sodelovanja. V perfektnem Marathi jeziku je učil ljudi resnice, ki jo individualistično vzgojeni kmetje težko razumejo, da bodo namreč le s skupnim delom mogli priti do vodnjakov in da bodo le s skupnim delom mogli zvečati svoje žitne pridelke.

Njegovi načrti so bili sprejeti z dvómom od njegovih jezuitskih predstojnikov, ki so bili mnenja,

da dobri pater ne dela pravega misijonskega dela, ker ne spreobrača ljudi h krščanstvu. Po drugi strani so pa tudi krajevne politične oblasti spremljale njegovo delo z nezaupanjem, češ pod socialnim delom se skriva le druga metoda spreobračanja.

Pater je v manj kot dveh letih s kooperativo, ki jo je priključil v življenje, skopal več kot 1000 vodnjakov v vroči pokrajini okoli Manmada. Kooperativa živi od dohodkov, ki jih dajejo žetve in pa od tega, kar podjetni pater more nabrati na svojih pogostih nabiralnih akcijah po Bombayu ali celo po Španiji.

Ko je leta 1959 prišel v Manmad, je bil s 33 leti komaj dobro posvečen. V elitnem zavodu za nove misijonarje se je pripravil na svoje bodoče misijonsko delo. Njegovo prvo misijonsko bivališče je bila na pol podrta misijonska postaja ob neki mrtvi železniški progi v napol puščavi.

V revnem župnišču je našel starega jezuita, ki mu je potožil: „Tukaj zgubljam čas. To ljudstvo je preveč lačno, da bi mislilo na spreobrnjenje. Sovražni so nam in včasih lahko postanejo celo nevarni.“ Pater Ferrer se je kmalu o tem prepričal, ko ga je skupina vaških otrok sprejela s kamni. Ko se je pritožil pri vaškem načelniku, mu je ta dejal: „Veste, mi tukaj smo hinduisti, ne potrebujemo nove vere. Bolj nam manjka hrane.“

Tedaj je pater Ferrer začel pridigati splošno človečansko ljubezen in medsebojno pomoč pri kmetijskem delu. Pogosto je seveda zadeval na tradicionalno apatijo kmečkega prebivalstva. Končno pa so kmetje le dobili zaupanje vanj. Pridobil jih je nekaj, da so ustanovili Kmetijsko družbo za medsebojno pomoč. Skupno naj bi kopali vodnjake in del svojih dohodkov naj bi dali na stran, da bi tako tudi drugim pomagali do vodnjakov. Duhovnik je nato poklical nekega iskalca vode, ki je hodil okoli in ugotavljal, kje je najboljši primeren kraj za kopanje vodnjakov. Prvi vodnjak je bil kmalu skopan: samo pet metrov globoko je bilo treba kopati.

Za gradnjo namakalnih naprav se je pater obrnil na svoje pristojnike v Bombayu. A ti so ga odpustili praznega, češ da so ga poslali v misijone spreobračati ljudi, ne pa skrbeti za namakalne naprave. Dali pa so mu v pomoč njegovega bivšega sošolca patra Montalvo. Sedaj bosta skupaj, dva Katalunca, šla na delo.

Nov korak pri delu je bilo šolstvo. V treh letih sta že učila in hranila 1500 otrok v 28 ljudsko-šolskih razredih in dajala streho 800 sirotam. Da sta mogla vse to plačevati, sta se od časa do časa odpravila proti Bombayu. Obiskala sta vse najboljše restavracije, kjer je pater Montalvo igral na kitaro in prepeval, pater Ferrer pa hodil okrog gostov in prosil

miloščine za svoje sirote in šolarje.

Ko je indijska vlada leta 1968 na pobudo nevoščljivih krajevnih politikov ukazala patru Ferrerju, da mora zapustiti deželo, je njegovo gibanje zajelo že 700 vasi. P. Ferrer je bil poznan kot „Mesija Manmada“. Dva tisoč kmetov je šlo peš 270 km daleč v Bombay pretestirat proti njegovemu izgonu. Na masovnem zborovanju, ki se ga je udeležilo 25.000 ljudi, je prišlo do kompromisa, ki ga je naznanila sama ministrska predsednica, Indira Gandhi: P. Ferrer bo moral zapustiti deželo, ko mu bo poteklo njegovo dovoljenje, a se bo smel po enem mesecu vrniti, le da bo moral iti v kakšno drugo pokrajino. Pri tem naznanilu so kmetje poskakovali in poljubljali patru noge.

Ko se je po enomesečnih „počitnicah“ vrnil v Indijo, je šel leta 1968 v Andhra radesh, kjer se je zavzel za kampanjo, da dobi zemlje za tiste, ki je nimajo. Napovedal je, da hoče po vsej Indiji propagirati metodo dela, ki mu je tako lepo usela v Manmadu. Pokrajinska vlada ga z vsemi močmi podpira.

Ko so konservativni politikastri prišli na dan s staro tožbo, češ da pater spreobrača hindujce, jim je ministrski predsednik Andhresa hladno odgovoril, češ da ima patrovo delo res morda kaj opraviti s pravilno umevanim hinduizmom.

V ♥ DRUŽINI

Kaj pravite?

1. Ali naj telesno prizadetega otroka pomilujemo?

Bog ne daj! Janezu je otroška paraliza pustila ohromelo nogo, a tudi desnica je bila poškodovana. Zato so ga tete in strici vidno pomilovali. Starši so z njim ravnali povsem drugače kot z drugimi otroki. Janez je postal grob in sebičen in z brati in sestrami neprijazen. Kasneje mu je takšno ravnanje svojcev presedalo. Razumljivo: saj otrok, ki je telesno prizadet — hoče in želi, da z njim prav tako ravnamo, kakor z zdravimi otroci. Morda ne zmore gotovih del, zmore pa na drug način doprinesti svoj delež k gradnji naše družbe. To mu povejmo in nam bo hvaležen!

2. Ali naj malega otroka jemljemo seboj v kino?

Tvegano je! Do petega leta otrok težko loči med izmišljenim in resničnim in tako ga marsikak dogodek v filmu lahko tako prestraši, da mu ostane več let v spominu. Otrokom primerni filmi in filmi, o katerih smo prepričani, da ne vsebujejo nič takšnega, kar bi lahko otroka vznemirjalo — otrokovi dušici ne škodujejo.

3. Mladi ljudje si želijo več svobode? Tožijo, da je nimajo dovolj?

Seveda! Prehitro so zrastle. Morda tudi starši le s težavo sledimo njihovem telesnemu razvoju in jih morda tu in tam še držimo v mejah, kot takrat, ko so bili manjši. Vendar — mladi ljudje se sami ne znajdejo

in se bojijo, da niso tako izkušeni in razumni, kakor bi morali biti. Strah jih je samih sebe in verjemite mi — tudi prevelike svobode se bojijo! Zato ne jemljimo vseh besed preresno in tudi vsaki njihovi želji ne ugodimo kar brez premisleka. Času in kraju primerne svobode pa jim nikar ne kratimo!

4. Breda je imela preko 46 let, ko mi je nejevoljna povedala, da pričakuje povsem nezaželeno dete. Seveda: njen najmlajši je bil že v srednji šoli, mož je bil rahlega zdravja in tudi ona sama ne povsem trdna. Tožila je meni, tožila je drugim in tožila je tudi svojim otrokom.

Ali ne bi bilo bolje, ko bi novico o porajajočem se detetu povedala z veseljem? Ko je namreč detece bilo rojeno, ga je Breda sprejela vsa srečna in ga obdajala z veliko ljubeznijo. Pri njenih otrocih pa je le ostal trpek spomin... na materino nejevoljo... otroci so silno rahločutni in želijo biti prepričani, da jih je rodila ljubezen in da prinašajo v dom veselje in srečo.

Mati zapisuje in vprašuje

Družina-šola

Moderni vzgojitelji vedno znova poudarjajo, da je sodelovanje med obema bistvene važnosti za otrokov razvoj in uspeh pri učenju. Naš otrok preživi dolge ure v šolskem poslopju, daleč od nas in naše nege. Siloviti so vtisi, katere zazna otrokova duša, ko vstopi v to okolje in čestokrat so ta doživljanja sad naše vzgoje, ko so bili otroci odvisni le od nas samih.

Mnoge matere tožimo, da so naši otroci leni in v šoli ne napredujejo. Čudno! Če so otroci telesno zdravi, so pač že po naravi radovedni in ukaželjni. Kje tiči vzrok?

Lenčka je lena, ker je bila tako vzgojena. Edina deklica med številnimi dečki je bila razvajena in vedno deležna prevelike pozornosti.

V šoli pa so z njo ravnali prav tako, kakor z vsemi deklicami. Začutila se je zapostavljeno in se ni znašla.

Marta se v šoli ni mogla zbrati, ker se nikakor ni mogla otresti strahu pred „strogo učiteljico“, pred „hudim vratarjem“ in zadnje še pred sosedovim psom, katerega je srečavala na poti v šolo. Ker je bila deklica po naravi precej živahna, so jo njeni starši „umirili“ s tem, da so ji vcepili strah pred novim okoljem, v katerega je vstopila.

Martin ni dosegel dobrih uspehov, ker so ga doma prestrogo vzgajali. Starši niso bili z ničemer zadovoljni, kar je deček podvzel in tako je le-ta živel v prepričanju, da prav ničesar ne stori prav. Radi pomanjkanja samozaupanja je postal neodločen in raztresen.

Franci pa je bil „prebrihten“. Ker je imel dobro glavo, se je hitro naučil. In ker se je na svojo „dobro glavo“ venomer zanašal, se mu je zdelo, da mu ni treba paziti ne pri pouku, ne pri delanju nalog in ne pri učenju. Tudi on je prinesel slabe rede.

Mirta je živela v žalostnih in neurejenih družinskih razmerah. Radi napetosti, ki je vladala v njenem domu, je bila notranje nemirna. Pogrešala je nežnosti in ljubezni in zato ni zaznala, da ima tudi ona — kakor vsako božje bitje — svoje mesto v naši družbi. Sama sebi se je zdela povsod odvišna. Zato se ji ni zdelo vredno, da bi bila v šoli redna in pazljiva.

Lojzkina mati je bila težko bolna — dekletce je bila stalno v skrbeh zanjo, — v njeni glavicí takrat ni bilo prostora za črke in račune.

Petra je mamica neprestano popravljala. Dečko je postal zaradi tega nemiren, saj mu materine opombe venomer zvenijo v ušesih.

Katrcja je bila navdušena za vse stvari — le za šolo ne. Tudi njo so strašili s kletjo, klečanjem v kotu in šibo.

Mnogo je vzrokov, zakaj je naš otrok v šoli raztresen ali len. In prinaša slabe uspehe. Zato bi ga jaz ne kaznovala, temveč bi najpreje skušala ugotoviti, odkod izhajajo težave. Ali mu morda ne ugaja način poučevanja? Ali so morda šolski prostori neprimerni? Ali je v le-teh nakopičenih preveč učencev in sicer toliko, da se učiteljice posameznim otrokom ne morejo dosti posvečati? Ali ima morda naš otrok slab vid, ali sliši slabo? In predvsem: ali smo starši znali našega otroka pripraviti za vstop v šolo?

Odgovora na mnogo teh vprašanj ne bomo našle same. Ali se vam ne zdi, da je razgovor z otrokovimi vzgojitelji izven doma nujno potreben? Ali se vam ne zdi, da je pametno udeleževati se sestankov in razgovorov, katere nam pripravljajo in nudijo učitelji naših otrok?

Pavlina Dobovšek

5' kramljanja

Vprašujem se, zakaj mi med skupno večerno molitvijo tolikokrat pride pred oči očetova slika. Vidim ga, kako kleči — doma smo pri jutranji in večerni molitvi klečali na klopi pod „bogkovim kotom“ — vzravnani, zbrani, zatopljeni v drug svet, svet molitve. Prav tako živo ga vidim, ko odhaja od obhajilne mize. Mirno, dostojanstveno, roki prosto ob telesu, a obraz osredotočen brez dvoma v srečanje, ki ga je bil tisti trenutek doživel.

25 let bo tega, kar sem ga zadnjič videla, pa me njegova slika spremlja, odkar se je preselil v večnost še bolj živo. Kako lep, bogat je moral biti svet za tistim mirnim in resnim obrazom. Kako lep pogovor med Bogom Očetom in njim, ob katerem je klečalo z ženo sedmero otrok.

Ta njegova slika mi pomaga, da se pri večerni družinski molitvi lažje zberem in otresem vseh mogočih misli, ki prtijo današnje življenje in se hočejo vriniti tudi v tiste kratke trenutke skupne molitve.

Prav ta slika mi tudi stavlja vprašanje, v kakšni sliki bodo ohranili naši otroci nas, svoje starše, svojega očeta in mater. Če smo te slike vredni in je nismo s svojo raztresenostjo pri molitvi skazili. In če je celo res, kar je trdil predavatelj na duhovnih vajah, da otroci čutijo, kdaj molijo starši s srcem in kdaj le z besedo...

Bolj ko premišljam življenje naših družin, bolj sem prepričana, da je družinska molitev eden najlepših trenutkov našega dneva. In najbolj izdatnih. Ko se ista visoka misel prepleta od enega do drugega družinskega člana in povezuje duše in srca z Bogom. V domači besedi, v kateri je skozi tisoč let naš rod klical k Bogu, je ta misel, ki ne pozna daljav, lepša, toplejša.

Ko bi znali ceniti to družinsko molitev!

M. B.

Vprašujete ? ...

... odgovarjamo

Lepotne kraljice

Kaj sodite o voljenju lepotičnih kraljic, kraljic pomladi itd., včasih celo v ljudski šoli?

V ljudskih šolah ali na svetovnem tekmovanju je voljenje lepotičnih kraljic škodljiva razvada družbe, v kateri živimo. Najprej si bomo na jasnem, da tako imenovana zapadna družba, ki uvaja v vedno večji meri omenjena tekmovanja, ni krščanska, in da smo v njej kristjani vedno bolj tuje telo.

Pod imeni kot demokracija, svobodna trgovina, osebna iniciativa, se skrivajo interesi, ki so škodljivi posamezniku in človeštvu, kot so na drugi strani škodljivi marksistični dogmatizem, totalitarizem in pomanjkanje osebne svobode.

V obeh danes obstoječih družbah smo kristjani manjšina, ki mora plavati proti toku. Tok zapadne konsumentne družbe nas hoče zanesti v novo poganstvo praktičnega materializma, s kultom telesa in oboževanjem večinske resnice. V tej družbi naj, bi ne bilo res to, kar odgo-

varja objektivni Resnici, marveč glas večine.

Moda in kraljice lepote so le eden izmed zunanjih znakov te zmore. Nikdar ne bomo zadosti poudarjali, da kristjani ne smemo in ne moremo slediti slepo navadam in razvadam družbe, ki ni krščanska in ki vedno bolj prezira duhovne vrednote.

Če bomo imeli to dejstvo pred očmi, nam bo lahko najti odgovore na vprašanja, ki nam jih stavlja življenje.

Fantje pred domovi

Kako naj si razlagamo postajanje, posebno fantov, pred slovenskimi domovi med ali po prireditvah?

Ta razvada me spominja na postajanje mož in fantov pred cerkvijo, med mašo, pred leti pri nas doma. Šli so k maši, pa niso bili pri njej. Nihče ni dvomil nad njihovim krščanstvom, le nad „razvado“ so tožili župniki.

Kasneje je preskušnja pokazala, da je bila razvada le zunanji znak

nevere, hoja do cerkve pa zadnji ostanek navade, ki z vero ni imela ničesar skupnega več.

Omenjene može je privlekla družba, ne pa skrivnost svete daritve; našo mladino, ki postopa pred domovi, tudi verjetno privlači družba, a nimajo razumevanja za to, kar se v domu dogaja.

Ustvarjajo se skupine, ki jih družijo isti izvor in okolje, a ki hočejo obenem poudariti svojo različnost od starejše generacije.

Rešitev, četudi ni enostavna, leži v zaposlitvi, v šodelovanju take skupine, ki ne čuti z domom pri reševanju skupnih težav in medsebojnem razumevanju.

Važno je, da ne uporabljamo mladine le kot delavno maso, ki naj sledi načrtom starejših, marveč da jo pritegnemo k reševanju problemov.

Če hočemo imeti odgovorno mladino, ji moramo zaupati, naj prevzame na svoje rame vso odgovornost, ki jo upa in zmore. Ni potrebno, da smo v vsem vedno soglasni, a važno je, da vsi delamo za isto stvar, to nas bo povežalo v enoto, bodisi krog doma, skupnosti ali narodne zastave.

Mladina, ki čuti, da je odgovorna za dobrobit skupnosti, ne bo postajala pred domom, a ključ do te zavesti imajo starejši. Temu ključu je ime — zaupanje.

Ker predmet še ni izčrpan, ne bi

bilo napak, da bi o njem razglabljali odgovorni vodniki naših domov.

Moj gospod je denar

Včasih se mi zdi, da dajemo premalo ali nobene važnosti vzgoji značaja in moralnim krepostim. Večji del premišljevanja, časa in načrtov posvetimo temu, kako bi si pripravili čim komodnejši položaj v življenju. Kako bi to popravili?

Ne razumem prav ali vprašuješ kako bi to popravil sam pri sebi ali kako naj popravimo na splošno?

Če gre za reševanje tvojega osebnega problema je velik napredek že to, da se težave zavedaš. Res je, značaja in moralni vzgoji posveča večina mladine premalo pozornosti. Materialno ugodje je tako privlačno, da zamegli višje kreposti in cilje. Premišljevanje, branje in molitev pa delo v organizacijah, to je neplačano delo za ideale in ne za denar ti bodo pri tem pomagali. Veš, mladina naj bi si privzgojila neko zdravo mero prezira do denarja in si pridobila ljubezen za ideale, pa bo imela več od mladosti kot če si že zdaj postavlja cilje v obliki števil.

Kako pa pomoči mladim ki te potrebe ne uvidijo je težje. Tvoj zgled jim bo koristil, tvoja molitev še bolj, če spoznajo kot si spoznal ti, da je vzgoja sreča važnejša od hlastanja za zunanjimi uspehi, ki večkrat zakrivajo duhovno praznoto, razočaranja in grenkobo.

za mladino

Mini-razgovori o ljubezni

Intenziven tečaj za zaročence

Koliko časa moraš študirati, če hočeš postati inženir? Kako dolgo se je treba pripravljati, da postaneš učiteljica?

Ni naslovov in diplom brez študija in priprave. Nobenega poklicnega dela ne moreš uspešno vršiti, če se nisi prej primerno pripravil.

Včeraj sva računala z nekim zdravnikom: dve leti je hodil v otroški vrtec, pet let v ljudsko šolo, osem v srednjo, šest let na univerzo, dve leti specializacije — skoraj četrto stoletje priprave.

Zakonsko življenje ni samo nek poklic, temveč glavni poklic, ki ga je najtežje spolnjevati. Lahko rečemo, da so trije poklici v enem Tisti, ki se poroči, prejme naslov zakonskega moža, očeta in vzgojitelja.

Poznal sem neko dekle pri štiridesetih, ki je zbirala akademske naslove. Po končanem pravu je študirala arhitekturo in nato še zgodovino. Na stenah njene sobe so se razkazovali trije pergamini. Ni bilo mogoče, da bi istočasno opravljala tri tako različne poklice, ko bi bil zadosti eden, da bi spolnil njeno življenje.

Poročeni pa mora vršiti obenem svoj trojni poklic. Ne sme se za-

dovoljiti s tem, da bi bil dober oče pa slab soprog, ali pa odličen vzgojitelj in zanič mož. Tukaj — kot pri Shakespearu — ali si, ali nisi. To je tu vprašanje.

Tisti, ki doživi polom kot advokat, lahko odpre delavnico za strelčevode, ki je drug način ščititi bližnjega. Tisti, ki postane razočaran s prodajanjem slovarjev, lahko zaokrene svojo trgovino in začne prodajati kozmetična sredstva. Morda bo sprevidel, da ljudje rajši vzamejo v roke zrelo kot pa knjigo.

Hočem reči, da so pri poklicnem delu možne spremembe, ki včasih pomagajo k zboljšanju. Haydn je začel kot skromen brivec, nato pa odkril svoj vzvišeni glasbeni poklic.

Kdor pa doživi polom v zakonu, katero pot naj ubere? Karkoli ukrene, samo še poveča zmešnjavo.

Preden skleneš zakonsko zvezo, se moraš odkriti, potlej je prepozno. Ločitev naj bo pred zakonom, ne po njem. Da pa zadeneš v izvolitvi, da se ne poročiš z neznancem, da se ne kesaš prepozno, se moraš, mladi človek, ki se čutiš poklicanega v zakonski stan, prav pripraviti. Kako? S tem, da napraviš iz zaročne dobe šolo ali vsaj intenziven tečaj. Ta šola je lahko poleti ali spomladi, je lahko uradna ali zasebna, glavno je, da je šola.

Toliko reči je treba vedeti za poroko, s toliko krepostmi je treba iti v zakon! In te predmete in vrednote se človek nauči in pridobi v zaročni dobi ali pa se jih ne nauči niti kasneje.

Mladi ljudje, ki se hočejo poročiti, naj prej spoznajo, kaj je zakon in kaj bo od njih terjalo spolnjevanje njihovega trojnega poklica zakoncev, staršev in vzgojiteljev.

Poročni knjižici, ki ju da na civilnem registru sodnik in v cerkvi župnik, nista diplomi, ki bi garantirali pripravljenost za zakonsko življenje.

Če nima zaročna doba značaja priprave na zakon, če se je ne jemlje kot predhodno vajo za skupno življenje in kot šola za prihodnje zakonce in očete in matere, bo zakon neizogibna nesreča.

Tako kot se študira skozi šolsko leto, tak je rezultat izpita. Povej mi, kakšna je tvoja zaročna doba, in povem ti, kakšno bo tvoje zakonsko življenje.

Poznam zaročne pare, ki hodijo skupaj že šest ali več let, ki pa so v pripravi na zakon obtičali prav na začetku, ko so dejansko imeli časa na pretek, da bi lahko izdelali dobro pripravljeno tezo glede zakona.

Mislili so, da je zaročna doba zgolj za zabavo, pretveza za skupno obiskovanje kina in plesa, medsebojno izmenjavanje blaženih nasmehov in vaja v ljubimkanju.

So pa še drugačne sorte zaročenci, eksplozivni in prenačljivi, ki bi radi po dveh mesecih poznanja že delali izpit za zakon.

Koliko časa naj traja zaročna doba? Ta šola nima tako točno določenega koledarja, kot ga ima uradna šola. Po svojem bistvu je spremenljiva. Njeno trajanje je pogojeno na to, da se dvoje življenj dobro spozna in uspešno pripravi. Vsak par naj se v vesti izpraša, če je zrel za zakon.

Ti, ki sanjaš z ustanovitvijo doma in družine, zavedaj se, da se dom ne ustanavlja s sanjarjenjem. Če hočeš ustanoviti veder dom, jemlji zaročno dobo resno!

J. Š.

Moja zgodba

(Nadaljevanje)

Kmalu sem bila v Marijana do ušes zaljubljena. Obnašala sem se, kot da sem pamet zgubila. On, katerega sem oboževala z vsem srcem in si ga izbrala za vodnika v mojem življenju, mi je svetoval, naj zamenjam stanovanje. Sedaj se mi do dna duše toži po mirni hišici z balkonom na vrt, poln ptičjega petja, Zelo pogrešam dobro gospo Marijo, pri kateri sem doslej stanovala. Pozimi mi je z majhno pečko pogrevala posteljo. V mrzlih zimskih večerih mi je za „lahko noč“ kar v sobo prinesla gorkega čaja in me s tolikšno ljubeznijo klicala „moja mala“ ali „moja punčka“...

Toda Marijanu se je ona dobra sobica zdela preveč mračna in hiša zidana po načinu iz leta 1900. Pa pohištvo. Za vse skupaj je pomilovalno dejal: „Veš, vse to je dobro in v redu za staro devico, ki se je vdala v samsko življenje, ne pa za dekle kot si ti, mlado in polno življenja!...“

In Marijan je moral imeti vedno prav!

Sam mi je preskrbel novo stanovanje. Majhen departament. Kot kakšna supermoderna pisarna. Najemnina je dvakrat višja od prejšnje v moji dragi hišici. Zatenkrat se še nisem privadila. Vem, tako hitro ne gre. Stena za vzglav-

jem je prekrita od vrha do tal z dragoceno preprogo. Senčnik nad lučko na nočni omarici je dekoriran, kot bi ga poslikal Picasso. Ob divanu, na nizki mizici, počiva telefon. Saj končno bi še vse to kar šlo. Ampak... kako bo ob koncu meseca? Bom morala pač drugje bolj gledati na vsak centav. Kje? Zda si še ne domislim nič pametnega. Pa saj nisem ta ko neumna. Bom že odkrila kako rešitev.

Rešitev? Sedaj ni potrebna nobena rešitev več... Sedaj je vsega konec!

Včeraj je bilo — moj Bog, in se mi zdi že cela večnost —, ko sem rekla Marijanu:

„Poslušaj, sedaj je že čas, ko bo treba govoriti o tebi z mojimi domačimi. Pridi k nam za prihodnji konec tedna.

On mi je odgovoril:

„Jasno, z veseljem, moja mala. Rad bi spoznal tvojo mater. Ali je tebi podobna?...“

Nisem mogla drugega, kot da sem se zasmejala:

„Oh, ne, nikakor ne, stari! Ona je zelo fina. Ima očarljiv nasek, majhne nožice, aristokratske roke. Glas ji zveni kakor srebrn zvonček. Nič ni podobna debeli Silvi, kaj? Postava in vedenje bi brez kritike spadali v „Veliki svet,“ dragi. Je preprosta, a plemenita.“

Marijan je dobre volje odgovoril:

„Ponosen bom, če bi smel pogo-

steje zahajati v „vaš“ Veliki svet, veš?“

Naenkrat pa se je njegovo čelo zmračilo. Vprašal me je:

„Silva, ali je tvoja mati... takšna kot moja? Ves dan z rožnim vencem v roki?“

Jaz sem mu smeje se odgovorila:

„Ves dan ne! Ampak vsak večer pa. Sedela je vedno v preprostem naslonjaču, a meni se je zdela veličastna kot Lincoln. A kaj bi govorila. Ko jo kar vidim: jagode na rožnem vencu ji ena za drugo polzijo med prsti, ustnice se komaj premikajo, oči ima zaprte... Ob sebi ima odprto knjigo. Po molitvi bo brala naprej začeti roman. Veš, moja ljuba gospa „našega“ Velikega sveta je tudi romantična. A drugače kot novovalni fantje in dekleta. Je bolj globoka in pristna.“

Ker je začelo deževati, sva začela hitreje hoditi. Potem se je Marijan kljub grozeči plohi naenkrat ustavil. Z zamolklim glasom je šepetal, kot bi se nečesa bal:

„Ah, če pa tvoja dama „vašega“ Velikega sveta moli rožni venec! Potem ne bo nikdar dovolila!...“

Junakinja v kaki noveli bi takoj vedela za kaj gre. Uboga debela Silva pa ni imela prav usmerjene antene.

Še vedno vesela sem ga naivno vprašala:

„Česa ne bo dovolila moja dama Velikega sveta?“

Odovor je zadel kruto in brez ovinkov:

„Da bi se ti poročila z menoj.“

„Zakaj?“

„Zato, ker sem ločen...“

Če bi desetkrat treščilo okoli mene, se ne bi čutila tako preplazeno..., tako oropano..., tako pohojeno..., tako v živo zadeto.

Ne da bi se zmenila za mimogredoče, sem začela vpiti:

„Ločen?... Ti?...“

„Da.“

„In mi nisi tega povedal? Ti...“

„Vi“ ste se predrznili se mi približati!... Ti... „Vi“ ste me objeli! Dopustil si, da sem tako neumno ljubila...“

„Oh, neumno... Vsakdo tako ljubi, kakor more in zna, ljubica. Poleg tega, kako naj bi jaz vedel, da si še tako divja, hočem reči deviška, nedotaknjena, zastarela. Se spominjaš, Silva, kako si se kazala razvito, moderno?... Brala si Sartra. V varietetnem gledališču si se iz vsega srca smejala. Nisi zardela ne zaradi oblek plesalk ali igralk ne zaradi močnih čal... Torej?... In tvoja rdeča obleka? Ne boš rekla, da je to uniforma „Marijine legije!““

Tako sem se razjezila in tako me je bilo sram, da so se mi z vso silo vdrle solze iz oči.

On je nadaljeval:

„Delala si vtis, kakor da vse veš, saj veš „kaj“, da si o vsem na tekočem. Nič boječa ali preveč cerkvena nisi zgledala. Kaj naj bi vedel, da se boš tako razburila?“

Kaj morem, če me je žena eno leto po poroki zapustila? Ker vso krivdo ima ona! Zase ti prisežem, da sem neoporečen mož... Nisva imela otrok... Zato sem mislil sam pri sebi: kaj me zadržuje, da si ne bi smel znova ustvariti življenje z zdravim, mladim in veselimi dekletom, kot si ti?... Povej mi!... Odgovori mi!...“

Njegov lepo oblikovani obraz se mi je zdel zmaličen zaradi močne razburjenosti, ki je ni mogel prikriti. Nevede mi je tako močno stiskal roke v zapestju, da bi mi skoraj kosti polomil... Na koži je že pustil sledove prstov. Prosila sem ga:

„Pazi, Marijan, mi boš roke poškodoval. Pusti me domov..., samo..., pridi jutri po odgovor. Medtem bom premislila. Marijan, pusti me.“

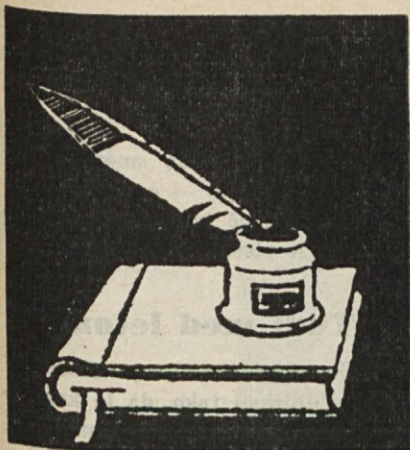
Pomiril se je:

„Da, moja draga. Pojdi domov. Spij tableto za pomirjenje živcev. Lahko noč, Silva mojega srca.“

Hotel me je objeti kot navadno. A sem se mu izmaknila.

Vso noč nisem mogla zaspiti niti za minuto. Naslednji dan sem v pisarni delala kakor avtomat. Popoldne je Marijan res prišel. Jaz se še nisem mogla zbrati in premisliti. Bila sem kakor odsotna. Bila sem jaz in obenem nisem bila. Ničesar nisem čutila. Ko je prišel Marijan po odgovor, se mi je zdelo, da je druga dekle, neka tujka govorila in odločala namesto mene.

J. R.
(Bo še)

MLADINSKA POŠTA

Zakaj sta SDO in SFZ?

Kateri so po vašem mnenju glavni nameni mladinskih organizacij?

Dati mladim življenjem — smisel.

Če mladim ne daste ciljev, idealov, če ne daste njihovim mladim silam smeri, če jim ne pokažete, da so na svetu za nekaj več kot za nogomet in ples, potem mladinske organizacije niso več kot mrtvo ogrodje. Ogrodje je potrebno kakor palica mlademu drevescu, a življenje je v drevescu, ne v palici!

Življenje je v mladini, tem življenjem dati pravo smer, srcem pokazati pot, dušam pomagati k Bogu; prikazati, da je lepo biti mlad, lepo biti čist, lepo biti delaven in ponosen, pa hkrati učljiv in ponižen, pa razborit in neugnan, to je namen organizacij.

Zakaj mladi ne beremo?

Prvo nedeljo v februarju je vsakoletna prireditev „Duhovnega življenja“. Ta dan je med nami posvečen slovenskemu izseljenskem tisku. Kako bi dosegli namen, da bi tudi mladina brala slovenske publikacije?

Otroci posnemajo starše, a ne slede vedno njihovem nauku. Če starši veliko in z veseljem berejo, bodo otroci vsaj nekaj brali. Če pa starši le silijo k branju, sami pa se za slovensko knjigo in revijo ne menijo, je vse prigovarjanje zaman.

Seveda tudi naš tisk ne sme pozabljati, da je mladina, čeprav v bistvu vedno enaka, željna novih oblik. To kar je bilo privlačno še leta 1950, je zastarelo v letu Gospodovem 1970. Kot rečeno, ne gre za nove „resnice“, ampak za prikazo-

vanje večnih resnic in aktualnih problemov v oblikah, ki so privlačne in na način, ki pritegne mladino, ki je danes v kritični razvojni dobi! Ko pišemo, ne smemo imeti pred očmi mladine nad 20 letom, marveč tiste, ki so bili še včeraj bosopeti otročki in ki danes sanjajo pri svojih 12 ali 17 letih o novem boljšem svetu!

Smem iti na ples?

Star sem 15 let. Je pametno, da se udeležujem plesov po slovenskih domovih?

Kaj je cilj tvoje mladosti? Če užitek in zabava, potem le hodi na plese: slovenske, argentinske in kakršnekoli.

Če pa si mnenja, da je mladost doba naporov, ko si človek gradi osebnost, pomaga ustvarjati boljši svet, ko je v srcu dovolj sil za revolucijo dobrega ali zlega, potem je ples resnično zguba časa. Dekleta boš našel tudi kje drugje, in športni prostor ali socialno delo ti bosta bolj pokazala njen značaj kot pa muckanje na plesišču.

Da je prav, če se naučiš plesati, je res, a prav tako je res, da naj ti ples služi kot dodatek splošne uglasjenosti in ne kot edina ali poglavitna zabava. Mladina, ki pleše, ne bo graditeljica novega sveta, a naj se ne čudi, če bo ta svet grajen po vzorcu, ki ga bodo zasnovali drugi. Vprašanje je ali hočeš biti v živ-

ljenju med ljudmi, ki hodijo samostojno in kažejo pot ali pa med maso, ki jo dogodki porivajo sem tja po plesišču življenja.

Kot kristjan imaš smer, le hoditi moraš po njej — če hočeš. Brez volje pa ni moč hoditi — brez volje lahko le plešeš po taktu mode...

Tudi med letom

Kako urediti življenje študentov med počitnicami tako, da bi koristili sami sebi ali številnim družinam?

Študentje si morajo urediti življenje tudi med počitnicami sami. Mi jim ne moremo dati čudežne formule. Prvo je hoteti služiti družbi, upreti se parazitarnosti osebne in kolektivne lenobe. Če bosta fant in dekle imela zavest, da mora služiti skupnosti in človeštvu, bosta našla tudi sredstvo, da bosta to dosegla.

Dekleta lahko naredijo veliko dobrega, če pomagajo dan ali dva družinam z malimi otroki, da si mati in oče moreta privoščiti sama malo oddiha. Fantje pa tudi morejo priskočiti na pomoč kakemu očetu, ki se trudi z gradnjo ali popravkom hiše.

Obiskovanje in pomoč bolnikom pa je tako za dekleta kot za fante lepa šola za spoznavanje socialnih potreb in dolžnosti. Ne gre le za šopek rož, marveč za pranje, čiščenje, kuhanje in razvedrilo v domu, kjer je doma bolezen. In kdo, če ne mladina, je poklican k temu?

OB MEJAH v ŽIVLJENJA

Tretji del predavanja, ki ga je imel pri Zvezi žena in mater Božidar Fink

Spregovoriti nam je zdaj o nekaterih zdravniških posegih, posebno kirurških, in o dejanjih, ki navadno ali pogosto te posege spremljajo. Najprej je treba reči, da je vsakdo v vesti dolžan podvreči se navadnim operacijam, kadar so negibno potrebne za ohranitev zdravja ali življenja. V tem pogledu je bilo nekdanj drugače. Moralisti so v prejšnjih časih učili, da nihče ni dolžan podvreči se npr. am-

putaciji uda. Tedaj namreč niso poznali sredstev za lajšanje bolečin in je vsaka operacija povzročala nezno trpljenje. Ker se niso znali boriti proti okužbi, je bila tudi verjetnost v uspeh dosti manjša. To je danes bistveno drugače. Vendar se tudi danes ne more trditi, da je bolnik dolžan privoliti v operacijo, če se pričakuje, da bo zelo boleča ali nesorazmerno tvegana.

Izredno dobra iznajdba za bolnike in kururge je bila narkoza in anestezija. Z narkozo se bolniku v celoti ali deloma vzame zavest, z anestezijo pa občutek bolečin. Nobenega dvoma ni, da je moralno dopustno uporabljati narkozo in anestezijo ter splošno vsa blažila, ki so sicer neškodljiva. Vendar je vprašanje, kaj je s popolno narkozo, če je bolnik v smrtni nevarnosti. Najprej je reči, da je treba bolniku pustiti možnost, da se pri polni zavesti pripravi na smrt. Vendar, če je bolnik že sklenil na zunaj vse račune in se more po človeško soditi, da je popolnoma pripravljen na zadnji trenutek, ne more biti ugovora proti uporabi narkoze, če jo svetujejo razlogi zdravljenja. Ni pa prav, da se umirajočemu odvzame zavest z namenom, da se mu prihrani agonija. Končno se je treba vprašati tudi o uporabi sredstev za lajšanje bolečin, ki pa obenem tudi pospešijo smrt. Ob tem primeru se spomnimo na načelo o dvojnem učinku. Odgovor na vprašanje bo torej, da je dopustno dajati in jemati taka blažila, če so bolečine res nesorazmerno hude, če ta sredstva res olajšujejo bolečine pred smrtjo, ki se samo nekoliko pospeši zaradi teh zdravil, in če je pri tem res pravi namen, ne pa da se hoče pospešiti smrt npr. zato, da se umirajoči ne bi premislil in v zadnjem trenutku še razveljavil že storjeno oporoko. Kot vedno se tudi tu moralna sodba ne more opi-

rati na številke, saj teže bolečin ne moremo meriti in ne primerjati z merjenim časom, za katerega se življenje skrajša. Sodba o resnosti razlogov mora biti moralna, to je človeška, ne matematična, kar pa spet ne pomeni, da se je treba ravnati po čustvenih nagibih.

Meje v dolžnosti zdravljenja

Naslednje vprašanje, ki bi se ga naj dotaknili, je vprašanje o tem, do kod sega dolžnost, podaljševati življenje v že brezupnem položaju. Medicina danes pozna sredstva, s katerimi more zbuditi človeka iz globoke nezavesti, take, ki so jo nekdanj imeli že za znak smrti. Dokler je še kakšno upanje, da se reši življenje, je seveda treba uporabiti te metode, če konkretnosti to dopuščajo. Vprašanje pa je, ali je dolžnost uporabiti taka sredstva, ki so navadno tudi dokaj draga, tudi v takem položaju, ko se po zdravniškem mnenju predvideva, da trajno izboljšanje sploh ni več mogoče in bi se bolniku podaljšalo življenje samo za sorazmerno kratek čas. Odgovor je, da niti zdravnik niti svojci niso dolžni, da se trudijo ali trošijo v izredni meri, če ni niti malo upanja na dober uspeh. Posebno velja to, če bi se s tem zapostavile druge dolžnosti, ki so v danih okoliščinah težje kot umetno podaljševanje že tako odhajajočega življenja. Gotovo ni za zdravnika dolžnost, ostati pri umirajočem bolniku v globoki nezavesti, iz katere se sploh ne bo več mogel prebu-

diti, in mu z vsemi umetnimi sredstvi podaljševati življenje, ko ga zato pogošajo drugi bolniki, pri katerih je verjetnost, da bi z zdravniško pomočjo ozdraveli. Tudi družina ni za člana, ki je v opisanem položaju, dolžna žrtvovati velik del svojega premoženja, če bi samo zaradi tega zašla v pomanjkanje osnovnih sredstev za življenje. Tu posebno dobro vidimo, kako je moralno situacijo treba reševati z moralnimi kriteriji, ne s strogimi predpisi. Zdravniku, ki ohranja pri življenju človeka z ročno masažo srca, ne more določiti moralist, v katerem trenutku sme z masažo prerehati in pustiti pacienta umreti. To bo presodil zdravnik sam z upoštevanjem vsega, kar mu pove medicinska veda in kar mu narekujejo pravice pacienta in njegovih svojcev.

Presajanje organov

Medicinska tehnika je v našem času toliko napredovala, da je odprla prav široke možnosti za presajanje delov organizma z enega poedinca na drugega. O tem so se razvijale v začetku debate o moralnosti presajanja, danes pa so se razvnele posebej še ob novih dosežkih s presajanjem srca. Kaj je reči o tem? Najprej ni nič proti morali, če se presadi živo tkivo živalskega telesa na človeški organizem, s pogojem, da se zaradi tega ne spremeni človekova osebnost. Tako ne bi bilo dopustno presajati na človeka nekatere živalske zle-

ze z notranjim izločanjem. Vprašanje je potem, kako je gledati na presajanje živega organa z živega človeka na drugega. Tako se presaja koža, ledvice, očesa in še kaj drugega. Najprej je reči, da je težko govoriti o tem, da bi bil kdaj kdo dolžan dati drugemu kak svoj organ ali del organizma. Celo dolžnost ljubezni do bližnjega tega nikomur ne nalaga; vsaj zelo težko bi bilo o tem z gotovostjo trditi. Je pa gotovo, da je ne samo znamenje izjemne plemenitosti, ampak se ima v danih okolištinah lahko tudi za popolnoma normalno, če kdo iz močnih razlogov žrtvuje drugemu kak svoj organ, ki mu ni življenjsko potreben. Nekateri so mislili, da gre za samopoškodovanje, ki objektivno ni nikoli dopustno. Če bi to tako strogo držalo, potem bi ne smela biti dovoljena niti transfuzija krvi in amputiranje bolnih udov. Sicer pa je iz zelo važnih razlogov dovoljeno in tudi obvezno žrtvovati celo lastno življenje, da se rešijo drugi. Pri presajanju pa se prav za prav ne uniči noben organ, ampak se samo prenese na drugega, kateremu se s tem reši življenje. Posebno vprašanje je presajanje življenjsko važnih organov, brez katerih človek sploh ne more živeti. Nobenega dvoma ni, da je dopustno vzeti mrtvemu človeku organ in ga presaditi na živega. Seveda je za to potrebna poprejšnja privolitev mrtvega ali pa njegovih najbližnjih svojcev. Moralno načelo je tu jasno in preprosto. V diskusiji pa je med

zdravniki fiziološko vprašanje o trenutku smrti. Pravzaprav je že dolgo znano, da smrt ni trenutna prekinitev življenja, ampak je več ali manj razsežen čas odmiranja vsega organizma. Danes se ne šteje več, da je nekdo mrtev s trenutkom, ko je izdihnil ali ko mu je zadnjikrat udarilo srce. Dihanje se obnovi z umetnim dihanjem, posebno uspešno z usti, delovanje srca pa se spet pobudi z direktno masažo. Ni torej mogoče trditi, da je bil človek mrtev, ko pa zdaj živi, saj mrtve snovi ni mogoče oživiti. Zdravniki danes menijo, da je človek res dokončno mrtev, ko mu od mre možganski center živčnega sistema, kar se more ugotoviti z encefalogramom. Zato ni mogoče kar na hitro izreči, da je ponesrečenec, ki ga pripeljejo v bolnišnico, mrtev, mu izrezati srce in ga spraviti v tek v organizmu drugega človeka. Trenutek smrti je torej medicinsko vprašanje, ki je bistvene važnosti za odločitve v konkretnem primeru. Vendar ali ni mogoče govoriti razen o fiziološki smrti tudi o moralni smrti človeškega telesa, kot govorimo o pravni ugotovitvi smrti. Če bo kdaj kirurška tehnika toliko napredovala, da bo mogla z večjo gotovostjo presajati srca, posebno še, da bo preprečila zavračanje tujega organa po organizmu, takrat morda ne bo moralno tako neobhodno potrebno, da se z vso izvestnostjo ugotavlja dokončna fiziološka smrt, posebno če je izključena možnost, da bi ponesrečenec ostal pri življenju. Tudi v

takih primerih bi težko govorili o atentatu na življenje, če se je treba hitro odločati in je zelo majhna verjetnost, da je darovalec še živ, ampak je moralno gotovo že mrtev. Kot rečeno, o takih vprašanjih razpravljajo zdravniki, pravniki in moralisti, in se stališča šele počasi oblikujejo, kot se razvija tudi kirurška tehnika. Za zdaj z gotovostjo lahko rečemo vsaj to, da je presaditev srca sama po sebi moralno neoporečno dejanje, a da ni nihče dolžan podvreči se taki operaciji, da se reši gotove smrti.

LUDVIG V. BEETHOVEN

je napisal te vrstice iz neke tolažilne knjige v svojih najtežjih dnevih: „V slavo tvoji dobroti moram priznati, da si preizkusil vsa sredstva, da me pritegneš k sebi. Bila je kdaj tvoja volja, da si mi dal občutiti težko roko svoje jeze in da si z raznimi nadlogami poniževal moje srce. Bolezen in druge nesreče si poslal nadme, da bi mi vzbudil premišljevanje o mojih zablodah... Samo za eno te prosim, moj Bog, ne nehaj z delom na mojem poboljšanju. Daj mi samo, da na katerikoli način obrodim mnogo dobrih del.“

Ribičeve sandale

Švicar Feuchtwanger je zašeptal Švedu Eriksonu na uho: „Davi sem čul precej čudno novico. Menda je včeraj prispel poseben sel iz Moskve, danes zjutraj pa je nekdo z ruske ambasade obiskal poljskega kardinala Potočkega. Ni dvakrat reči, da Rusija misli najti v novem papežu svoje orodje. Kitajci so Kameneva pritiskali ob zid: ta pa je zvit, da bi tudi travo slišal rasti.“

Tassov dopisnik Fedorov je svojemu češkemu kolegi Beronu dejal potiho: „Res čudna stvar! Kamor koli te zanese pot, povsod boš našel Kameneva. Saj ni nobena tajna več, da je prav on omogočil pobeg temu človeku. Krepko se lahko nasmeje ob misli, da je na papeški prestol stopil mož z njegovim žigom.“

„Kaj bo pa Prezidij dejal?“ je vprašal Beron.

Fedorov je skomignil z rameni. „Pritrdil mu bo. Zakaj pa tudi ne, saj je Kamenev genij. Kdo drugi je pa dosegel, česar nobena petletka ni, da bi Sibirija ozelenela? Samo pogledjte, kaj vse je napravil od Baltika do Bolgarije? Danes izvažamo žito. Kaj boste k temu

Morris West - Pavle Rant
Ilustriral: Hotimir Gorazd

rekli? — Ni dvoma: Prezidij in ljudstvo bosta odobrila, karkoli bi ta človek napravil.“

Potem je pa Čeh vprašal:

„Kakšen pa je žig Kameneva?“

Tassov dopisnik je napravil počasen požirek, se zamislil in odgovoril: „Sam je nekega dne pravil o tej zadevi. Tokole je trdil: 'Če smo nekoč pri zaslišanjih nekega moža strli in potem spet postavili na noge, nas bo družila za vse življenje samo ena strast: ljubezen ali sovraštvo. Tudi njemu se bo isto dogodilo: ljubil nas bo ali sovražil. Ni mogoče peljati enega moža ali vsega ljudstva skozi pravi pekel, ne da bi pri tem želeli skupaj preživeti tudi nebesa.' In naše ljudstvo ima Kameneva prav zaradi teh svojskosti rado. Tri leta ga je držal na natezalnici, potem pa mu je pokazal nov svet. Res je, velik mož je!“

„Tale papež pa, kakšne vrste mož bo?“

„Ne vem,“ je odvrnil Rus, „a če ga ima Kamenev rad, potem se bodo godila čuda tako enemu kot drugemu.“

— — —

Dasi še ni bil kronan, je vendarle papež Ciril čutil pojem oblasti vse močnejše, kakor pa si jo je kdaj koli mogel predstavljati. V njegovih rokah je počivalo dva tisoč let zgodovine in vsa večnost. Preko petsto milijonov podložnikov je imel med vsem človeštvom. Če je hotel izmeriti meje svojega kraljestva, se je podal na sprehod po Vatikanskih vrtovih; sicer je

to že bila njegova dnevna navala. Oblast pa se je raztezala preko vsega planeta. Toliko se bo moral naučiti, česa pa je tako malo, še več, v dnevih pred kronanjem se mu je zdelo, da mu prav zarotniško kradejo čas za premišljevanje in določitev načrtov. Nekajkrat se je počutil kakor lutka, ki jo lišpajo za prihodnjo odrsko predstavo.

In začelo se je: čevljarji so mu vzeli mere za sandale, krojači za izdelavo belega mašnega plašča, zlatarji so mu pokazali skice prstana in križa, grbarji pa predložek grba: dva prekrizana ključa, simbol sv. Petra, v sredi na belem polju, na napad pripravljene ga medveda; nad tem je bil globček kot simbol Sv. Duha, spodaj pa geslo: „Ex Oriente lux.“

Papež je osnutek takoj odobril, ker sta mu ugajali izvirnost in smisel za humor. Reja medveda je res zahtevala precej časa, a ko je enkrat dorasel, je bil vsega spoštovanja vredna žival. S pomočjo Sv. Duha bo pa, tako je upal, zmogel marsikaj uresničiti. Vzhod je končno živel toliko stoletij v teminah, ker je pač Zahod vsilil vesoljnemu Evangeliju preveč samó svojo podobo.

Prelati so ga vodili od ene do druge tiskovne konference, od predstavitve diplomatskega zbora do obiskov plemenitih družin, ki so prosile častno mesto okrog papeškega prestola; sestajal se je s prefekti in tajniki kongregacij, sodišča in posameznih komisij.

Državno tajništvo ga je vsak dan obveščalo o mednarodnem položaju in intrigah poslaništev. Na vsak korak je lahko trčil z zgodovino, obrednikom, protokolom in vso zapleteno vatikansko birokracijo. Obletavali so ga pozorni funkcionarji, ki so Njegovo Svetost opozarjali, češ da je treba na to in ono prazno mesto postaviti tega in tega ali pa da je nujno izkazati to ali ono uslugo temu ali onemu.

Oder je bil veličasten in režiserji neumorni, a Veliki Duhovnik je rabil skoro teden dni, da je ugotovil, kako je naslov „odrski predstavi“, v kateri bo imel glavno vlogo. Šlo je za staro komedijo po starem rimskem vzorcu: kako krotiš prince. Vsebina je bila kar se da preprosta: kako podeliš nekemu možu vso oblast, potem pa mu začneš počasi striči peruti. Stvar je bila v tem, da se je mož moral počutiti nad vse važnega, istočasno pa je bil vprežen v bučno vsakdanjost; tako ne bo imel časa za izdelavo in tudi ne izvedbo lastne politike.

Zato je Ciril dva dni pred kronanjem sklical vse kardinale v salonu Borgia. Nenaden poziv je bil dobro preračunan. Tudi nevarnost, kateri se je izpostavil: naslednji dan po kronanju bodo vsi kardinali, razen kurijskih, morali odpotovati na svoje sedeže. Kateri koli med njimi bi bil lahko ovira pri izvajanju papeževe politike. Cerkveni knezi so namreč nekaj več kot navadni podložniki. So pač ljubosumni čuvarji last-

nega apostolskega nasledništva in avtonomije, ki iz njega izvira. Tako jim mora celo papež posvečati vso pozornost, zraven pa paziti, da jih ne bi zadel v preizkušnji zvestobe ali pa rnil njih narodna čustva.

Ko so torej vsi ti modri možje posedli okrog njega, vsi v nape-tem pričakovanju, se je Ciril prekrižal, poklical Sv. Duha na pomoč in takoj prešel v sredo stvari, kakor si jo je zamislil. Pozabil je na uradni naziv „mi“ in jim govoril v strogo osebni tonu. Glas je bil odločen in hkrati mehak, kakor da bi hotel pri njih najti bratstvo in razumevanje:

„Bratje moji, sodelavci v stvarih Jezusa Kristusa: vama dolgujem, kar sem. A Gospod je bil in ne vi, ki mi je obul Ribičeve sandale. Dan in noč se sprašujem, kaj vam morem nuditi. Tako ubog sem. Človek sem, ki so ga iztrgali iz življenja, kakor nekoč Lazarja, in Gospodova roka me je vanj vrnila. Vi vsi ste ljudje časa, v katerem živimo. Zrastli ste z njim, doprinesli ste svoj delež za izboljšanje ali poslabšanje. In naravno je zato, da vsakdo med vami ljubosumno brani znanje in oblast, ki si ju je priboril z naporom in žrtvami.“

„Zato Vas danes prosim, v imenu božjem, darujte mi svojo naklonjenost, ki bo izraz vaše modrosti in izkušenj!“ Lahno se mu je zataknil glas, a premagal je težavo in zajel z močnejšim: „V nasprotju z vami nisem človek svo-

jega časa. Sedemnajst let sem preživel v ječah in skoraj vse v današnjem svetu je zame novost. Edino, kar ni novo, je človek, ki ga poznam in ljubim, ker sem dolgo, dolgo živel z njim v najožjih preprostih stikih, kakor so pač v dejstvu: moram preživeti! Celo Cerkev sama mi je tuja, kajti pozabiti sem moral na vse, kar ni nujno potrebno, in se vživeti v njeno bistvo.“

Papež se je nasmehnil: „Vem, kaj zdaj mislite in možno je, da bo vaš papež prenovitelj, človek, zagnan v želji po spremembah. A temu ni tako. Četudi so spremembe tako nujne, izvesti jih moramo vsi skupaj. Ne zadošča mi vnema kogarkoli med našimi brati, tudi ne obrednik ali pa najbolj trdna izročila naše vere, kajti leta in leta sem se moral zadovoljevali z najbolj preprostimi molitvami in najbolj osnovnimi temelji zakramentov.“ Razširil je roke kakor v prošnji: „Morda nisem najbolj primerna izbira za vas, bratje moji, a Gospod me je med vas postavil; s tem se boste morali sprijazniti in tako doseči kar največ mogoče.“

„Hrepenim, da bi vas popeljal nazaj k Bogu... preko človeka. Če bomo izgubili stik s človeškim rodом, z možmi grešničji in trpini, umirajočimi ženami in jokajočimi otroki, potem bomo tudi mi sami izgubljeni, ker smo bili nemarni pastirji.“ Prenehal je govoriti in obstal, bled in visok; poseben poudarek sta mu da-

jali zarezala v licu in črna bizantinska brada. Zatem je postavil, kakor bi jih izzival, uradno vprašanje v latinščini:

„Quid vobis videtur?“ — Kaj mislite?

Kakor za vse je tudi za ta primer vatikansko življenje poznalo svoj obrednik. Kardinali bodo sneli čepice, priklonili glave v znak pokorščine in čakali, ali se jim bo treba ali ne izjaviti. To pot je bilo ozračje nasičeno z napetostjo.

Dvignil se je kardinal Leone in odvrnil papežu: „Ne bi izpolnili Gospodove volje,“ je začel, „ako vam ne bi svetovali, kadar se nam bo zdelo primerno.“

„Ravno to vas prosim,“ je mehko dejal Ciril, „zato govorite s popolno svobodo.“

Leone je slovesno zaprosil za besedo in odločno nadaljeval:

„Preuranjeno bi bilo že sedaj preverjati vtis Vaše izvolitve v svetu in še posebej v rimski Cerkvi in italijanski. Ne bil bi rad nespodoben, a bom vendarle dejal, da moramo biti sila oprezni in previdni v vseh naših izjavah in javnih nastopih, dokler tega vtisa ne ugotovimo.“

„Popolnoma se strinjam,“ je dejal Ciril. „A tudi vi pristanite na to, da bo samo Cirilov glas šel med ljudi. Noben drug glas, samo moj.“

Stari lev Leone se ni dal ugnati in je mojstrsko nadaljeval:

„Stvarnosti moramo pogledati v obraz, Svetost. Naredite karkoli, tudi Vaš glas bodo spremenili,

li. Ponavljal ga bo meksikanski kmet, angleški znanstvenik ali pa kak nemški misijonar sredi Pacifika. Sovražen tisk bo razlagal Vaš glas, Vašo besedo. Največ, kar morete pričakovati, Svetost, je, da bo samo Vaša prva beseda resnična.“ Na ustnicah mu je zibal preteč nasme: „Tudi mi smo vaši glasniki, Svetost, in nedvomno bomo s težavo prav peli po no-tah.“

Kardinal se je vsedel. Mrmr-joče odobravanje ga je spremlja-lo.

Zatem je spregovoril suhi in hladni Nemec Pallenberg. „Po mojem mnenju, ki je tudi mnenje mojih sobratov škofov, so spre-membe že dalj časa nujne. Nem-čija je danes razdeljena. Živimo v neizmernem izobilju in negoto-vi bodočnosti. Katoliško prebival-stvo se oddaljuje od Svete Matere Cerkve, kajti mnogo naših roja-kinj je prisiljenih poročati se iz-ven Cerkve, ker so pač moške vrste med vojno zdesetkovali. Vsa ta vprašanja je mogoče rešiti sa-mo na človečanski način. A ven-dar imamo tukaj v Rimu mon-signorje, ki te stvari rešujejo strogo po paragrafi, zraven so pa še veliki prijatelji zavlačeva-nja in odlašanja. Ti gospodje ob-ravnavajo zadeve duš, kakor da bi o njih vodili računovodstvo. Naše breme je že dovolj težko in nikakor ne gre, da bi še Rim pre-našali na naših hrbtih. V svojem imenu in v imenu sobratov se obračam na Petra!“

Tolikšna odkritost je rodila gla-snejše mrmranje, Leone je oči-vidno razburjen zardel. Rinaldi pa skušal zakriti našmeh.

Papež Ciril je spet spregovoril, še bolj mirno kot kdajkoli, a upo-rabil slovesni „mi“:

„Obljubljamo našim nemškim sobratom, da bomo vse njihove težave preučili in o njih z njimi zasebno razpravljali še pred vr-nitvijo domov. Pozivamo pa jih, naj bodo nasproti svojim rimskim sobratom potrpežljivi in umeva-joči. Žavedati se morajo, da mno-gokrat nekatere stvari ostanejo nerešene zaradi moči navade ali izročil, ne pa zaradi pomanjkanja dobre volje.“ Prenehal je za hip, da bi vsi začutili besedo graje, potem pa z nasmeškom med zob-mi nadaljeval. „Tudi jaz sem imel težave z druge vrsto birokracijo, a celo ljudje, ki so me mučili, ni-so bili brez dobre volje. V enem samem rodu so hoteli zgraditi nov svet in ob sleherni priliki jih je birokracija zadušila. Zato pa po-glejmo, če smo sposobni odkriti več duhovnikov, ki bodo znali bra-ti človeško dušo, in manj biro-kratov.“

Na vrsto je prišel Francoz Mo-rand:

„Vse, kar novega poskušamo uvajati v Franciji — od delav-skih duhovnikov do podpiranja prepričevalnega katoliškega tiska — vse to se Rimu zdi pravi upor. Ni mogoče delovati v takšnem okolju stalne cenzure,“ pogledal

je proti italijanskim kolegom in čisto nič tajil nerazpoloženje: „A tudi v Rimu so herezije in ena med njimi je brez dvoma ta, da je rimski sistem najbolj primeren za ves svet, od Hong Konga do Peruja. Vaša Svetost je hotela slišati vso resnico brez prikrivanja. Tudi mi želimo, da bi naš glas prišel nespremejen do prestola sv. Petra.“

„Dotaknili ste se zadeve, ki tu di mene skrbi,“ je Ciril previdno povzel besedo. „Sodbo zgodovine moramo sprejeti nase in tako pogosto ne moremo reševati različnih vprašanj v ločeni obliki ali pa se omejevati samo na ta vprašanja, ampak predvsem upoštevati vso zapletenost zgodovinskih naključij.“ Šel je z roko preko brade in se nasmehnil: „Če prav vem, je celo tale brada bila kamen spotike za nekatere, dasi so naš Gospod in njegovi apostoli nosili brado. Ne morem si misliti, da bi se skala sv. Petra zato nekje odkrušila, če nimamo primerne britve pri roki. Kaj se Vam zdi?“

Kardinalom ni ostalo drugega kakor nasmejati se iz srca. Znamenje je to bilo, da imajo radi svojega papeža. Izginila je napestost in vsi so z večjo ponižnostjo poslušali, kako so prelati Iberoamerike govorili o svojih težavah: o bedi, pomanjkanju zadostno pripravljenih duhovnikov, o zgodovinski povezavi Cerkve s premožnimi sloji, o nevarnosti, da bo

komunizem pritegnil pod svojo zastavo vse proletarce.

Za njimi so govorili kardinali z Vzhoda in ugotavljali, kako se zapira meja za mejo krščanskemu nazoru; kako uničujejo misijonske postaje, v ljudeh pa vzbujaajo misel o raju na zemlji! Kako žalostna bilanca za vse, ki morajo predlagati račune Vsemogočnemu! Ko je govorilo še nekaj kardinalov, je spet zavladala tišina in vsi so čakali, da bo Ciril podal zaključno besedo.

Dvignil se je z neverjetno mladostno zagnanostjo in tudi neverjetno osamljenostjo.

„Nekateri menijo, da se bliža zadnja ura sveta, kajti človek je zdaj sposoben uničiti samega sebe v celoti odnošno vsaj nevarnost narašča vsak dan, da bi to utegnil storiti. Mi pa, bratje, ne moremo svetu nuditi čisto nič drugega kakor to, kar smo mu obljubljali v začetku: pridigamo o Jezusu Kristusu in njegovem križanju... in iz tega izhodišča, kam se danes usmerjamo? Resnica nam mora biti kakor svetilka in na pot se moramo podati kakor prvi apostoli, noseč blagovest vsem, ki nas hočejo poslušati. Če nam zgodovina ovira naše korake, pozabimo jo; če nas hromijo sistemi ali hierarhija, znebimo se jih; rad pa bi vas samo eno prosil: poiščite nove ljudi! Poiščite mi može, ki bodo ljubili Gospoda in Njegove sinove, može gorečih src in prožnega koraka. Pošljite

mi jih in jaz jih bom razposlal, da bodo ponosli ljubezen osamljenim, in upanje v temi tavajočim. Zdaj pa, vrnite se na svoje domove v imenu božjem.“

Takoj po končanem zasedanju je poljski kardinal Potocki zaprosil za sprejem in osebni razgovor s papežem. Prezačuden je bil, ko so mu na prošnjo odgovorili prej kot v eni uri in zraven še dodali povabilo na večerjo. Ko je kardinal prispel v papeževe sobane, ga je našel pri branju. Pokleknil je v znak vdanosti, Ciril pa se je nasmehnil in mu ponudil roko, da bi se dvignil.

„Nocoj bova brata. Hrana je slaba. Še nisem imel časa, da bi papeško kuhinjo preuredil. Upam zato, da mi bo v vaši družbi jed bolj teknila kot ponavadi. Sicer pa, kaj boste dobrega povedali, dragi prijatelj?“

Potocki je povzel besedo: „Davi so mi izročili, Vaša Svetost, pismo, ki je prišlo iz Moskve. Naročeno mi je bilo, naj ga lastno-ročno izročim.“ Že je izpod talarja potegnil precej zajetno ovojnico in jo dal Cirilu, ki jo je zadržal v roki, potem pa položil na mizo, rekoč: „Kasneje ga bom bral. Rajši mi povejte, zakaj se pri zasedanju niste oglasili, ko imate vendarle prav toliko problemov kot drugi. Rad pa bi jih poznal.“

Potockemu je otrpnil obraz in

oči so se mu potemnile: „Predvsem, Svetost, me je bilo strah.“

„Tudi mene obdajajo strahovitoj — zaupajte mi Vašega.“

„Zgodovina Cerkve na Poljskem je zelo žalostna. Nismo bili vedno bratje, kakor nas uči vera, ampak celo sovražniki. Za nami je že čas razkolov in če bi jih Vaša Svetost hotela obujati z vneto, bi vsi brez dvoma izgubili. Mi Poljaki smo Latinci, kar zadeva duha in zvestobe. Poljska Cerkve pa se je nekajkrat dala zapeljati v preganjanje bratov, ki so znotraj naše Cerkve uporabljali rutenski obred. Mnogo smrti bi bilo manj, če bi umeli obdržati edinstvo Svetega Duha v naših verskih odnosih.“

Potem je s težavo spravil iz sebe kočljivo vprašanje: „Ne bi Vas rad razžalil, Svetost, a Vas bom vseeno vprašal, kaj mislite o nas na Poljskem?“

Nastal je premor. Ciril se je dvignil, položil na ramena svoje ga sobrata škofa roki in mu rekel:

„Oba sva bila v ječi. Oba veva, da so naši pazniki hoteli zločiti najin odpor, ščuvajoč k oživitvi razboljenosti, ki počivajo na dnu naših src. Ko ste vi ležali v napol temi, čakajoč prihodnjega zasliševanja in mučenja, pričakujoč luči, ki oslepljuje, nezaslišane bolečine in neskončna spraševanja, kaj vas je tedaj najbolj gnalo k odpadništvu?“

(Bo še)

Poljska

Kardinal Wyszynski, poljski prymas, je izročil papežu spomenico, ki se nanaša na zapadne poljske škofije, ki so bile pred letom 1945 v mejah nemške republike. Verjetno je, da spomenica vsebuje predlog, da naj bi papež omenjene škofije priznal kot poljske škofije. Zdi se, da po obisku dveh nemških zveznih ministrov pri papežu, nemška socialistična vlada ni nenaklonjena ureditvi tega starega spora.

Rim

Ko je bil imenovan mons. Ahil Glorieux pronuncij v Damasku v Siriji, ga je v tajništvu laiškega sveta nadomestil belgijski duhovnik Marcel Ujlenbroek, star 49 let; od leta 1959 dalje je bil generalni asistent JOC. Govori sedem jezikov in bo mogel s svojimi bogatimi skušnjami, ki si jih je pridobil pri delu za laiški apostolat, nuditi mnogo koristnih nasvetov rimskemu tajništvu.

Norveška

Tekom meseca novembra preteklega leta je v mestu Oslo zborovalo 200 škofov, duhovnikov in laiških zastopnikov. Podrobno so razpravljali o spremembah, ki bi jih bilo treba vpeljati v sestav norveške Cerkve. Zlasti so se zavzemali

da naj se zmanjšajo župnije, kajti nekatere dosegajo do 10.000 vernikov. Spremeniti je treba tudi vzgojne metode bodočih dušnih pastirjev.

Kolumbija

Nadškof koadjutor, mons. Haniel Muñoz, je odstranil od njunih mest dva duhovnika, ki sta podpisala gibanje „Golconda“; bila sta zato zaprta, pozneje pa izpuščena iz ječe. To sta duhovnika García in Currea iz Bogotá. Pomožni nadškof navaja kot vzrok kazni, da sta podpisala „razredni boj“. Pol tisoča vernikov, ki so po večini jokali, so obkolili oba duhovnika, odstavljena dušna pastirja, da bi preprečili njun odhod. Že na letališču se je zbrala velika množica k sprejemu kaznovanih duhovnikov, ko sta se vračala iz ječe v Medellinu. Katoliška revija „Noticias Aliadas“ pripominja, da gibanje „Golconda“ stalno pridobiva na simpatiji javnega mnjenja.

Belgija

V nedeljo, 8. decembra 1969 je škof iz mesta Tournai posvetil za diakona v kavarni blizu postaje Charleroi železniškega uradnika Julija Bourland, očeta 5 otrok, starega 42 let. Obredu je prisostvovalo nad 300 oseb, po večini njegovih stanovskih tovarišev.

SUETOVNE NOVICE

Indija

Obveščevalni minister zvezne vlade v Novem Delhi, Gurjal, je koncem novembra lanskega leta izjavil, da bodo afriški in azijski misijonarji v Indiji dobro sprejeti. (Treba je vedeti, da zapadnjaške misijonarje v Indiji napadajo in jim groze z izgonom.) Minister je pojasnjeval, da bodo afriški in azijski misijonarji po svoji kulturi bolj sposobni razumeti Indijo in jih bo moglo indijsko ljudstvo sprejeti z večjim zaupanjem.

Latinska Amerika

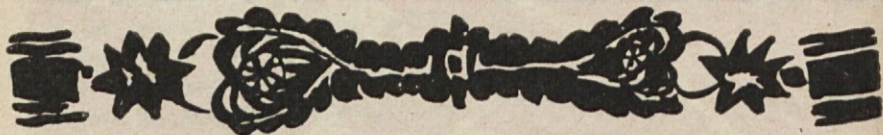
Latinsko ameriška krščanska, sindikalna zveza, v kateri je včlanjenih pet milijonov delavcev in kmetov, se zelo zavzema zato, da bi določili za kandidata za Nobelo-

vo nagrado za mir arecifskega nadškofa Dom. Helder Cãmara. Nadškof Helder Cãmara, ki ima svoj sedež v Arecife v Brazilu, jim je simbol boja za osvoboditev človeka in latinskih Amerikancev; brez te svobode ne bo mogoče doseči miru, pravičnosti in resničnega napredka.

Češkoslovaška

Provincionalne prednice slovaških redovnic so poslale praški vladi spomenico, v kateri izražajo zaskrbljenost, ker nekatere oblasti ponovno skušajo, kakor leta 1968, omejevati njihovo delovanje in vstopanje v red. V spomenici redovnice pravijo: „Če je ljubezen do revežev zločin, potem nas zatrite.“ Končujejo spomenico v trdnem prepričanju, da bo spomenica našla močan odmev in nrazumevanje oblastnikov.

MED NAMI V ARGENTINI

Pomemben uspeh naših planincev

Obisk slovenske misijonarke

Dne 9. januarja 1970 je IX. Slovensko-argentinsko odprava na Patagonski celinski led 1969—70, organizirana v okviru Slovenskega planinskega društva v Argentini, osvojila s prvenstvenim vzponom ok. 2600 m visoko, dotlej deviško goro in jo poimenovala Devetindvajseti oktober (Cerro Veintinueve de Octubre) v počastitev slovenskega narodno osvoboditvenega praznika, ko se naš narod spominja osvobojenja izpod germanske nadoblasti. V vrhunski navezi sta plezala ing. Jure Skvarča, ki je na vrhu razvil slovensko zastavo, in Mario Serrano. Gora leži v območju Južnega Patagonskega leda, na zapadnem bregu največjega ameriškega ledenika Upsala, na križišču južnega vzporednika ca. 49°53' in poldnevnik 73°39'.

Poleg vrha Devetindvajseti oktober je letošnja odprava zavzela s prvenstvenimi vzponi še Cerro Bertacchi in Cerro Provincia Santa Cruz.

V januarju in februarju se je mudila v Argentini misijonska zdravnica s. dr. Janja Žužek. Obiskala je svojo družino in rojake. V slovenski hiši, v Mendoza, v Lanusu, na mladinskem sestanku in v Slomškovem domu je govorila o svoji Družbi in o svojem misijonskem delovanju v Keniji in Ugandi v Afriki. Pokazala je tudi več skioptičnih slik. S. Janja je strokovna voditeljica misijonske bolnišnice v škofiji Fort Portal v Ugandi. Istemu misijonskemu redu pripadata tudi njeni rodni sestre, zdravnica s. dr. Rezka in farmacevtka s. Silva.

Družabna prireditve revije „Duhovnega življenja“

V nedeljo, 1. februarja je bila na Pristavi v Castelarju vsakoletna družabna prireditev naše verske revije. Dopoldne je bila najprej maša za dobrotnike revije, ki jo je daroval msgr. A. Orehar. Med govorom je omenil tudi naslednje misli: „Važno dopolnilno vlogo pri izvrševanju

učeniške službe v Cerkvi opravlja danes časopisje. Njegova naloga je oblikovanje vernikov, posebj potrebno v današnjih razmerah v Cerkvi in v svetu, posebej med izseljenici. Kočljiva je ta naloga, ko mora tudi katoliško in versko časopisje povedati resnico, a tako, da gradi cerkveno skupnost, ne pa nadzira. Dolžnost današnjega katoliškega časnikarja je, da ne utrjuje nasprotovanj, ampak da dela za razumevanje v Cerkvi. Prava pot je tista, ki jo kaže cerkvenemu občestvu odgovorna oblast pastirja Cerkve, to je papeža in škofov. Glas pastirjev ne molči. Dobri ljudje ga poslušajo, upoštevajo in ne pozabljajo.

Nova vikarija

Moronski škof msgr. Raspanti je ustanovil novo vikarijo v Moronu in določil za prvega vikarja našega rojaka g. Franceta Himmelreicha, ki je dolgo let deloval v moronski stolnici. Novi vikar je bil umeščen v nedeljo, 1. februarja. Vikarija je posvečena Kristusu Gospodu čudeža in je blizu slovenske Pristave. G. Himmelreichu čestitamo in mu prosimo božji blagoslov na njegovo dušnopastirsko delo.

Počitniški dnevi

V januarju in februarju so bili za enkrat na teden počitniški dnevi za ljudskošolske čtroke v Našem domu in San Justu, na Pristavi v Castelarju, v Slomškovem domu v Ra-

mos Mejji. Udeleževalo se jih je veliko otrok. Ob koncu so za starše priredili razstavo ročnih del in pripravili nastop udeležencem tečaja.

III. pristavski dan

V nedeljo, 18. januarja je bil v Moronu tretji pristavski dan s pestrim sporedom. V dopoldanskih urah je bilo tekmovanje v šahu, namiznem tenisu in odbojki. Dr. A. Starc je med mašo v pridigi opozoril na pomembnost kulturnih prireditev po slovenskih naseljih in poudaril združujočo silo, ki jo ima slovenska služba božja v naši izseljenki skupnosti. V popoldanskih urah je sledil kulturni program, ki je obsegal folklorni nastop, govora Franceta Perniška in Boža Starihe, nastop šolskega tečaja dr. Franceta Jrešeren in dekliškega zbora s Pristave. Po odbojkaški tekmi je sledila prosta zabava.

Počitnice

Po božičnih praznikih so nastopile v Argentini počitnice. Številni rojaki so odšli v Bariloche, Miramar, Córdoba in drugam, zlasti v kordobske hribe v počitniški dom g. dr. Hanželiča.

Poleg številnih družin in posameznih rojakov so bile pri dr. Hanželiču letos kar tri kolonije. Takoj po božiču je bila otroška kolonija z 80 otroci, nato je bilo 33 gojencev Baragovega misiojnišča iz Lanusa in slednjič 38 naših mladih fantov iz različnih predelov Buenos Airesa.

novice iz SLOVENIJE

Proslava 50-letnice bogoslovne kultete v Ljubljani

Zadnje dni januarja je ljubljanska bogoslovna fakulteta praznovala svojo petdesetletnico.

V torek, 27. januarja je bila na žalah počastitev spomina rajnih profesorjev pri grobu velikega kanclerja in častnega doktorja nadškofa Antona Vovka.

V sredo, 28. januarja sta bili v stolnici slavnostni predavanji. Predavala sta: dr. Janez Vedopivec, dekan Teološke fak. Papeške univerze „Urbaniana“ v Rimu in dr. Alojzij Šuštar, profesor bogoslovja in škofov vikar v Churu (Švica). Prvi je predaval o temi: „Novo lice Cerkve: poslanstvo in dinamika edinosti in univerzalnosti.“ Drugi pa je govoril o temi: „Moralna teologija pred novimi nalogami.“ Popoldne je bil v prostorih Teološke fakultete: Teloški razgovor, ki sta ga vodila slavnostna predavatelja.

V četrtek, 29. januarja je bilo ob 9. uri v stolnici: Slovesno bogoslužje s homilijo velikega kanclerja in metropolita dr. Jožefa Pogačnika. Ob 11. uri pa je bila slavnostna akademija.

Na akademiji je spregovoril uvodno besedo dekan dr. Vilko Fajdiga. Profesor dr. Anton Trstenjak je govoril o temi: „Teološka fakulteta včeraj in danes.“

Akademija bi morala biti v veliki unionski dvorani, a je bilo dovoljenje zadnji trenutek umaknjeno. „Ni bilo tega kriva uprava hotela „Union“. Ukaz je prišel z vrha, od vsemogočne partije.“

Ob koncu akademije je bil proglašen za častnega doktorja cerkvene bogoslovne fakultete v Ljubljani dr. Jakob Ukmar iz Trsta.

Zgodovina bogoslovne fakultete v Ljubljani

Ljubljana je dobila svojo lastno bogoslovno šolo že pred 350 leti.

leta 1919 pa je ta šola postala del novoustanovljene univerze v Ljubljani.

Prvo šolsko leto 1919/20 je bil za dekana izvoljen France Ušeničnik. Od prvih profesorjev so trije postali škofje: Rožman v Ljubljani, Srebrnič na otoku Krku, Ujčič v Beogradu. Škofje so kasneje postali tudi štirje slušatelji: Vovk in Lenič v Ljubljani, Jenko v Kopru in Grmič v Mariboru.

Leta 1952 je fakulteta prenehala biti del ljubljanske univerze, postala je le cerkvena fakulteta. Skoraj 16 let je bil dekan fakultete dr. Stanko Canjkar. Kot član režimsko usmerjene Ciril-metodijskega društva slovenskih duhovnikov je pač užival zaupanje oblasti.

Trenutno je dekan fakultete dr. Filko Fajdiga iz Ljubljane, poddekan pa mariborski pomožni škof dr. Grmič.

Koncilski misijon v Kamniku

V času od 30. novembra do 8. decembra so imeli v Kamniku koncilski misijon. Vodili so ga misijonarji lazaristi. V vseh življenjskih prilikah moramo vzeti vero resno. Svetu smo dolžni dati nov pollet in novega pokoncilskega duha. To je bila glavna misel govorov, mladinskih srečanj, predavanj in ur proste debate o perečih verskih zadevah.

Za mladino je bilo morda najlepše doživetje z mladimi iz Mengša,

Domžal, Komende in bogoslovci lazaristi iz Ljubljane. Pri maši so se z ubrano pesmijo vključili v župnijsko občestvo, po maši pa so se v sproščenem pogovoru in s pesmijo seznanili med seboj, prebrali papežovo poslanico mladim. Izrazili so tudi željo, da bi takšna srečanja postala pogostnejša.

Za popestritev programa so poskrbele tudi mlade redovnice iz Dobrove pri Ljubljani, ki so se predstavile s pesmijo in kitaro. Globok vtis so napravile njihove izpovedi o poteh do redovniškega poklica. Da je današnja mladina pripravljena iskati resnico in sprejeti evangelij, je bilo videti v nedeljo, 7. decembra, ko se je največ mladih zbralo pri maši in zavzeto sledilo govoru, pesmim pevskega zbora iz Stranj.

Tudi izobraženci niso ostali praznih rok. Dr. Franc Perko jim je predaval o pokoncilski Cerkvi, dr. Vilko Fajdiga pa o Kristusu. Izražena je bila želja, da bi bila takšna predavanja še kdaj na sporedu.

Bolnike in onemogle, ki se misijonskih govorov niso mogli udeležiti, pa so misijonarji obiskali na domovih.

Za vse, ki so misijon razumeli kot obnovev krščanskega življenja, je bil misijon pomlad za dušo. In če bodo vsi ti od besede „obnova“ prešli na „ljubezen“, ki se bo pokazala v dejanjih, potem je misijon uspel.

slovinci po svetu

Gorica

V nedeljo, 15. februarja se je vršila v dvorani Katoliškega doma v Gorici akademija v čast sv. Cirila in Metoda kot zaključna svečanost ob 1100-letnici smrti sv. Cirila. Priredila sta jo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda in zveza slovenske katoliške prosvete. Udeleženci proslave so najprej v cerkvi sv. Ignacija opravili bogoslužje božje besede za zedinjenje vzhodnih kristjanov, nato pa so v dvorani prisostvovali prizorom iz življenja slovenskih blagovestnikov, ki jih je pod naslovom Hoja za pradedovimi častmi pripravil in režiral Aleksij Pregarc. Uvodni govor je imel Mirko Rijavec, med prizori pa je nastopal ekumenski zbor pod vodstvom Stanka Jericija.

Ponovitev prireditve je bila 22. februarja v Marijinem domu v Trstu.

Avstralija

Na Silvestrovo je bila v Merylandu blagoslovitev nove slovenske cerkve sv. Rafaela. Služila bo za bogoslužje slovenski skupnosti v tem mestu in okolici, ki jo vodi p. Valerijan Jenko OFM. Blagoslovitve se

je udeležilo lepo število rojakov. Na novo leto je bila prvič maša v novi cerkvi. Somaševala sta p. Valerijan in p. Bazilij.

Salzburg

V salzburški nadškofiji delujejo 3 slovenski duhovniki. Dr. Ivan Rupnik je profesor verouka na akademski gimnaziji v Salzburgu, g. Nandé Babnik je župnik v Schleedorfu, dr. Ignacij Lavrenčič pa župnik v Niederaichu pri Salzburgu.

Pariz

Sveta maša za Slovence v Parizu je bila od 1957 do sedaj v kapeli Montchenil. Od nedelje 14. decembra naprej pa se zbirajo naši rojaki v kapeli sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sévres, Paris 6.

Berlin

Slovinci, ki živijo v Berlinu, se enkrat na mesec zberejo k slovenski službi božji v cerkvi sv. Kanižija. Po maši imajo navadno v dvorani kako prireditev. V novembru so gledali skioptične slike, ki jih je posnel g. Zaletel v Argentini.

Rim

Slovinci, živeči v Rimu, so na 1. adventno nedeljo imeli misijonsko prireditev. Maševal je vietnamski nadškof Peter Ngo (Ding Thue, ki je v govoru nizal lepe misli o misijonskem delu. Maševal je latinsko, petje pa je bilo slovensko. V dvorani je nadškof govoril o svoji deželi, zlasti o porastu redovniških in duhovniških poklicev. Za njim je go-

vorila s. Justa Slana, vizitatorica usmiljenk. Orisala je zgodovino reda zadnjih desetletij, ko so morale oditi usmiljenke iz Slovenije na jug

Toronto

Mladinski zbor Slovenske šole pri Mariji Pomagaj v Toronto v Kanadi je praznoval desetletnico obstoja z uspelim koncertom. Dvakrat so rojaki napolnili cerkveno dvorano in izkazovali priznanje in hvaležnost vodstvu in nastopajočim.

Švica

L. 1967 je bila ustanovljena Hrvatska katoliška misija za Švico. Frančiškan p. Ljubo Krošić je bil imenovan za izseljenskega duhovnika in sicer z nalogo, da skrbi za vse katoličane iz Jugoslavije. Ob njem se je sestavil slovenski Pripravljali odbor za versko, kulturno in družabno delo med Slovenci. Odbor je naprosil msgr. Kunstlja za slovenske duhovnike.

Najprej so bile skupne hrvatsko-slovenske maše vsako nedeljo v Zurichu. Pozneje je odbor dosegel, da je bila v Zurichu vsako prvo nedeljo v mesecu popolnoma slovenska maša. Dr. Lojze Šuštar, tedaj še rektor škofijskega semenišča v Churu in g. Pintarič, prefekt v internatu Don Bosco v Sittenu sta pripravljala maševati.

Odbor je organiziral slovensko pustovanje in miklavževanje, ob lanskim binkošti pa romanje v Lurd.

Na prvo nedeljo septembra lani je msgr. Kunstelj umestil p. Fidelisa kot stalnega slovenskega du-

šnega pastirja za vso Švico, s sedežem v Zurichu. On je že sestavil župnijski svet iz laikov. V adventu so imeli tudi slovensko birmo in je birmal dr. Šuštar.

Salzburg

Za 21. december so bili vsi Slovenci iz Salzburga povabljeni k maši in božični prireditvi v Salzburg. Po maši po novem načinu je bila v dvorani božična prireditev s petjem, recitacijami in prizorčki. Na koncu je bil pa še družabni del.

Novica s Koroškega

Na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1969, so slovenske šolske sestre v Rožu na Koroškem obhajale jubilej svoje kongregacije, ki je bila ustanovljena pred 100 leti v Mariboru.

Šolske sestre delujejo na Koroškem že nad 60 let. V materinem jeziku vzgajajo koroško mladino, za katero vodijo gospodinske šole in otroške vrce v slovenskem jeziku, v devetem šolskem letu — politehnični razred — pa poučujejo v obeh jezikih.

Za stoletnico so v št. Jakobu pozidale spominsko hišno kapejo. Na željo koroških Slovencev je kipar Gorše iz Amerike naredil oltar in križev pot. Blagoslovitev je opravil škof dr. Köstner iz Celovca. Jubilejne proslave se je poleg številne množice zavodovih prijateljev udeležila tudi nova generalna predstojnica m. Josipina Tominec. Zavodske učenke so za sklep priredile akademijo v domači dvorani.

Mons. dr. Jakob Ukmar:

**PRILAGODITEV
NE
SME
BITI
RAZDIRANJE**

1

„Živimo v nemirni dobi. Papež je sklical vesoljni zbor, ki naj bo prilagoditev Cerkve potrebam sedanjega časa.

2

Ta prilagoditev se je teoretična tudi res izvršila po koncilskih odlokih in konstitucijah, ki so in ostanejo občudovanja vredni dokumenti.

3

Odkrili so nam nove poglede na bistvo Cerkvo in na njene mnogovrstne odnose...

4

Ta prilagoditev se zdaj praktična nadaljuje in se bo nadaljevala po škofijskih konferencah posameznih dežel in narodov.

5

Toda človeška slabost je prilagojevanje spremenila v nekako revolucionarno stanje, ki spravlja v krizo Cerkev.

6

Radikalni reformatorji ne vidijo v dosedanjem krščanstvu čisto nič dobrega.. Vse bi bilo treba porušiti in potem nekaj novega pozidati.

7

Blagor mu, kdor v teh zmedah ohrani še mirno kri in zdravo razsodnost. Saj ni res, da je treba vse podreti.

8

Kar je bila ustanova v strukturi in nauku, mora ostati in bo ostalo. Kar je človeška naredba, se spreminja, kakor se časi spreminjajo.

9

Kar je postalo neumestno, nima obstanka; kar je dobrega, se počasi razvija v nove oblike.

10

Počasi, pravim, se dobro razvija nove oblike. Fanatizem ni bil nikdar prida, ne v politiki ne v Cerkvi.“

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Bs. Aires, Argentina

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah znaša pesov ley 18.188 27.—; v ZDA in Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“: Hotimir Gorazd

DUHOVNO ŽIVLJENJE